

Vragen & antwoorden: Handels- en samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en het VK

Brussel, 24 december 2020

Vragen & antwoorden:

Handels- en samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en het VK

Inleiding

De handels- en samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en het VK heeft betrekking op de volgende gebieden: handel in goederen en diensten, digitale handel, intellectuele eigendom, overheidsopdrachten, luchtvaart en wegvervoer, energie, visserij, coördinatie van de sociale zekerheid, rechtshandhaving en justitiële samenwerking in strafzaken, thematische samenwerking en deelname aan programma's van de Unie. Zij berust op bepalingen die zorgen voor een gelijk speelveld voor eerlijke concurrentie en eerbiediging van de grondrechten.

De overeenkomst kent zowel aan de EU als aan het VK rechten en verplichtingen toe, met volledige inachtneming van hun soevereiniteit en autonomie op het gebied van regelgeving. Zij omvat een institutioneel kader voor de werking en handhaving van de overeenkomst, en bindende mechanismen voor geschillenbeslechting en handhaving.

De overeenkomst tussen de EU en het VK eerbiedigt de beginselen die de Europese Raad in april 2017 heeft vastgesteld, waaronder de noodzaak om de integriteit van de eengemaakte markt, de ondeelbaarheid van de vier vrijheden ervan en de integriteit van de rechtsorde van de EU te beschermen, waarbij ervoor wordt gezorgd dat een niet-lid niet dezelfde voordelen geniet die het EU-lidmaatschap biedt.

Op 1 januari 2021 zal het Verenigd Koninkrijk alle rechten en plichten verliezen die het als EU-lidstaat en tijdens de overgangperiode in het kader van het terugtrekkingsakkoord had. Het zal niet langer profiteren van naadloze toegang tot de eengemaakte markt en de douane-unie van de EU, noch van EU-beleid en internationale EU-overeenkomsten (met inbegrip van haar vrijhandelsovereenkomsten met andere derde landen).

Dit zal nieuwe belemmeringen opwerpen voor de handel in goederen en diensten en voor grensoverschrijdende mobiliteit en uitwisselingen die momenteel niet bestaan — in beide richtingen. Hoewel de nieuwe overeenkomst ertoe zal dienen de verstoringen te beperken in vergelijking met een situatie zonder overeenkomst, zullen overheden, bedrijven, burgers en belanghebbenden aan beide zijden onvermijdelijk worden getroffen. De Commissie heeft uitgebreide richtsnoeren gepubliceerd over hoe deze veranderingen het beste kunnen worden aangepakt ([hier](#) te vinden).

Hoe lang duurden de onderhandelingen om tot de overeenkomst te komen?

De onderhandelingen over de handels- en samenwerkingsovereenkomst zijn formeel van start gegaan op maandag 2 maart 2020. Tussen maart 2020 en oktober 2020 vonden negen formele onderhandelingsronden plaats in Brussel, Londen, en via videoconferentie (als gevolg van de uitbraak van de coronaviruspandemie). Vanaf dat moment werden de onderhandelingen geïntensiveerd, waarbij de contacten dagelijks, zeven dagen per week plaatsvonden. Meer informatie over elke onderhandelingsronde is [hier](#) te vinden.

Voordien hadden de EU en het VK meer dan twee jaar onderhandeld over de voorwaarden voor de terugtrekking van het VK uit de EU (van juni 2017 tot oktober 2019). In die periode hebben de EU en het VK ook onderhandeld over de algemene voorwaarden van hun toekomstige betrekkingen en daartoe overeenstemming bereikt over een gezamenlijke politieke verklaring, die samen met het terugtrekkingsakkoord op 17 oktober 2019 haar beslag vond.

Aan EU-zijde werden de onderhandelingen geleid door Michel Barnier, hoofdonderhandelaar van de

Europese Commissie, en de taskforce voor de betrekkingen met het Verenigd Koninkrijk (UKTF), samen met alle diensten van de Commissie. De onderhandelingen waren gebaseerd op door de Raad vastgestelde [onderhandelingsrichtsnoeren](#), rekening houdend met de resoluties van het Europees Parlement.

Tijdens deze onderhandelingen heeft de Europese Commissie gezorgd voor een inclusief proces door regelmatig vergaderingen te houden met de 27 EU-lidstaten, het Europees Parlement en de nationale parlementen, alsook met adviesorganen van de EU, belanghebbenden en het maatschappelijk middenveld. De Commissie streefde naar een zo hoog mogelijk niveau van transparantie gedurende het hele proces. In maart 2020 hebben de diensten van de Commissie een ontwerptekst van de overeenkomst bekendgemaakt.

Voorlopige toepassing en ratificatieprocedure

De toepassing van de handels- en samenwerkingsovereenkomst is bijzonder dringend.

- Als voormalige lidstaat heeft het Verenigd Koninkrijk veel banden op economisch gebied en op andere gebieden met de Unie. Indien er na 31 december 2020 geen toepasselijk kader is dat de betrekkingen tussen de Unie en het Verenigd Koninkrijk regelt, zullen die betrekkingen aanzienlijk worden verstoord, ten nadele van particulieren, bedrijven en andere belanghebbenden.
- De onderhandelingen konden pas in een zeer laat stadium vóór het verstrijken van de overgangperiode worden afgerond. Een dergelijk laat tijdstip mag niet ten koste gaan van het recht dat het Europees Parlement op grond van de Verdragen heeft om democratische controle uit de oefenen.
- Gezien deze uitzonderlijke omstandigheden stelt de Commissie voor om de overeenkomst op voorlopige basis toe te passen, voor een beperkte periode tot en met 28 februari 2021.

De Commissie heeft voorstellen ingediend voor besluiten van de Raad over de ondertekening en voorlopige toepassing, en over de sluiting van de overeenkomst.

De Raad zal met eenparigheid van stemmen van alle 27 lidstaten een besluit moeten vaststellen waarbij machtiging wordt verleend tot ondertekening en voorlopige toepassing van de overeenkomst met ingang van 1 januari 2021. Zodra deze procedure is afgerond, kan de handels- en samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en het VK formeel worden ondertekend.

Vervolgens zal het Europees Parlement worden verzocht zijn goedkeuring aan de overeenkomst te hechten.

Als laatste stap van de kant van de EU moet de Raad het besluit betreffende sluiting van de overeenkomst vaststellen.

Is er voldoende tijd om het document in alle EU-talen te vertalen?

De Commissie is zich bewust van het uitzonderlijke karakter van deze onderhandelingen. Alles is in het werk gesteld om deze onderhandelingen tijdig af te ronden, zodat het Europees Parlement en de Raad naar behoren democratisch toezicht kunnen uitoefenen. Gezien de korte tijd die overblijft, zal in al deze processen flexibiliteit nodig zijn.

De vertaaldiensten van de Commissie werken hard om ervoor te zorgen dat de vertaling van de handels- en samenwerkingsovereenkomst de komende dagen beschikbaar is.

Spelen de nationale parlementen een rol in het ratificatieproces?

Tijdens de onderhandelingen heeft de Europese Commissie regelmatig vergaderd met de nationale parlementen van alle 27 lidstaten om hen volledig op de hoogte te houden.

De Commissie is van mening dat de overeenkomst met het VK kan worden gesloten op het enkele EU-niveau, aangezien zij alleen betrekking heeft op gebieden die onder de bevoegdheid van de Unie vallen, hetzij exclusief, hetzij gedeeld met de lidstaten. De Commissie heeft artikel 217 VWEU gekozen als rechtsgrondslag voor de sluiting van de overeenkomst. Dit vereist de unanieme instemming van de lidstaten in de Raad en de goedkeuring van het Europees Parlement.

Terugtrekkingsakkoord: hebt u alle lopende kwesties opgelost? Wat zult u doen met de

Internal Market Bill en de Taxation Bill?

Het Verenigd Koninkrijk heeft de Europese Unie verlaten op basis van het [terugtrekkingsakkoord](#), dat door beide partijen is overeengekomen en geratificeerd en dat op 1 februari 2020 in werking is getreden.

Het terugtrekkingsakkoord bevat onder meer bepalingen over rechten van de burgers, de financiële regeling en een juridisch bindende oplossing om een harde grens op het eiland Ierland te voorkomen, de economie van het hele eiland en het Goede Vrijdagakkoord (Belfast) in al zijn dimensies te beschermen, en de integriteit van de eengemaakte markt van de EU te waarborgen.

De strikte, tijdige en volledige uitvoering van het terugtrekkingsakkoord is en blijft te allen tijde een topprioriteit voor de EU.

Op 9 september 2020 heeft de regering van het Verenigd Koninkrijk de Internal Market Bill bekendgemaakt, die het Verenigd Koninkrijk in staat zou hebben gesteld om delen van het terugtrekkingsakkoord, en met name van het Protocol betreffende Ierland en Noord-Ierland, eenzijdig op te schorten. Dit wetsvoorstel was duidelijk in strijd met het terugtrekkingsakkoord — en dus ook met het internationaal recht. Als gevolg daarvan heeft de Commissie het Verenigd Koninkrijk op 1 oktober 2020 een aanmaningsbrief gestuurd wegens niet-nakoming van zijn verplichtingen uit hoofde van het terugtrekkingsakkoord. Dit was het begin van een formele inbreukprocedure. Het Europees Parlement gaf ook te kennen dat het geen goedkeuring zou hechten aan een akkoord over een toekomstig partnerschap indien het Verenigd Koninkrijk met dit voorstel zou doorgaan.

Op 17 december is het [Gemengd Comité EU-VK bijeengekomen](#) om alle formele besluiten en andere praktische oplossingen in verband met de uitvoering van het terugtrekkingsakkoord goed te keuren. Als onderdeel van deze onderling overeengekomen oplossingen heeft het VK ermee ingestemd de omstreden clausules van de Britse Internal Market Bill in te trekken en geen soortgelijke bepalingen in de belastingwet op te nemen.

Dankzij intensieve besprekingen tussen de EU en het VK in het Gemengd Comité en de verschillende gespecialiseerde comités zal het terugtrekkingsakkoord — en met name het Protocol inzake Ierland en Noord-Ierland — op 1 januari 2021 worden geïmplementeerd.

Inhoudsopgave:

1. Handel in goederen
2. Diensten en investeringen
3. Digitale handel, intellectuele eigendom, overheidsopdrachten en kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's)
4. Energie
5. Gelijk speelveld voor open en eerlijke concurrentie en duurzame ontwikkeling
6. Luchtvaart
7. Wegvervoer
8. Coördinatie van de sociale zekerheid en visa voor bezoeken van korte duur
9. Visserij
  - Rechtshandhaving en justitiële samenwerking in strafzaken
  - Thematische samenwerking
  - Deelname aan programma's van de Unie
  - Governance: geschillenbeslechting en horizontale bepalingen

HANDEL IN GOEDEREN

De Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk zijn belangrijke handelspartners. In 2019 bestond ongeveer 13 % van de totale goederenhandel van de EU met derde landen uit handel met het VK, terwijl het VK ongeveer de helft van zijn totale handel in goederen met de EU dreef.

Aangezien het VK een EU-lidstaat was en aan de eengemaakte markt en de douane-unie van de EU deelnam, verliep deze handel volledig naadloos doordat de EU, met inbegrip van het VK, één enkel

douanegebied vormde en dezelfde normen, regels en toezicht- en handhavingssystemen hanteerde.

Wat verandert er op 1 januari 2021?

Op 1 januari 2021 verlaat het VK de eengemaakte markt en de douane-unie van de EU. Daardoor zal het land niet langer profiteren van het beginsel van vrij verkeer van goederen.

Zelfs met de nieuwe overeenkomst zullen bedrijven te maken krijgen met nieuwe handelsbelemmeringen, die leiden tot hogere kosten en die aanpassingen van geïntegreerde toeleveringsketens tussen de EU en het VK vereisen.

Wat valt onder de ontwerpovereenkomst?

Om hun wederzijds voordelige handelsbetrekkingen te behouden, zijn beide partijen overeengekomen een ambitieuze vrijhandelszone tot stand te brengen zonder tarieven of quota voor producten, met mechanismen voor samenwerking op het gebied van regelgeving en douane, alsmede bepalingen die een gelijk speelveld voor open en eerlijke concurrentie waarborgen, in het kader van een groter economisch partnerschap.

De bepalingen van de overeenkomst gelden niet voor de handel in goederen tussen de EU en Noord-Ierland, waarop het in het terugtrekkingsakkoord opgenomen Protocol inzake Ierland en Noord-Ierland van toepassing zal zijn.^[1]

Hoe ambitieus is de vrijhandelsovereenkomst?

De overeenkomst weerspiegelt het moderne handelsbeleid van de EU dankzij de opname van ambitieuze verbintenissen op het gebied van de bescherming van werknemers- en consumentenrechten, milieubescherming, de strijd tegen klimaatverandering en fiscale transparantie, zodat de handel niet alleen open, maar ook eerlijk en duurzaam is. Zij begunstigt ook de circulaire economie door de preferentiële behandeling uit te breiden tot producten die gerepareerd of opnieuw vervaardigd zijn (zie het hoofdstuk van vragen en antwoorden over Gelijk speelveld en duurzame ontwikkeling voor meer informatie).

De handels- en samenwerkingsovereenkomst voorziet in de meest ambitieuze verbintenissen inzake liberalisering van de markttoegang voor goederen ooit in een vrijhandelsovereenkomst van de EU, met inbegrip van nultarieven en nulquota voor alle goederen vanaf dag één, alsmede moderne regels om bepaalde belemmeringen in de bilaterale handel te vermijden.

Zonder deze overeenkomst zouden producten zoals:

- rundvlees, zuivel, gevogelte, varkensvlees, lamsvlees, granen, suiker en diverse verwerkte levensmiddelen volgens de tarieven van de Wereldhandelsorganisatie kunnen zijn onderworpen aan tarieven van 50 % of meer;
- zouden verwerkte visproducten zijn onderworpen aan tarieven van tot 25 %;
- auto's zijn onderworpen aan tarieven van 10 %;
- textiel en schoeisel zijn onderworpen aan tariefpieken van respectievelijk 12 % en 17 %.

Deze tarieven zouden de prijzen voor de consument hebben verhoogd en economische schade hebben veroorzaakt voor landbouw- en industriële producenten aan beide zijden van het Kanaal.

De overeenkomst voorziet niet alleen in nultarieven voor goederen, maar beperkt ook de vergoedingen die de douane mag aanrekenen voor verrichte diensten en omvat verschillende moderne disciplines die verder gaan dan de standaardovereenkomsten van de Wereldhandelsorganisatie, bijvoorbeeld op het gebied van invoer- en uitvoermonopolies, niet-automatische invoervergunningen, invoer- en uitvoerbeperkingen (verbod op prijsvereisten en vergunningen die aan prestatie-eisen zijn onderworpen).

Maakt de handels- en samenwerkingsovereenkomst de uitwisseling van goederen tussen EU en het VK mogelijk zoals nu het geval is?

Handel onder de voorwaarden van de vrijhandelsovereenkomst — zelfs een zo ambitieuze als deze, met nultarieven en nulcontingenten — zal onvermijdelijk heel anders zijn dan de frictieloze handel die mogelijk wordt gemaakt door de douane-unie en de interne markt van de EU.

Met name:

- zullen oorsprongsregels van toepassing zijn op goederen opdat zij in aanmerking kunnen komen voor preferentiële handelsvoorwaarden in het kader van de overeenkomst;
- is alle invoer onderworpen aan douaneformaliteiten en moet deze voldoen aan de voorschriften van de partij van invoer;
- moet alle invoer in de EU voldoen aan alle EU-normen en onderworpen zijn aan regelgevingscontroles en controles met het oog op veiligheid, gezondheid en andere doeleinden van overheidsbeleid.

Welke maatregelen kunnen worden genomen in geval van oneerlijke handelspraktijken?

Volgens de regels van de Wereldhandelsorganisatie kunnen regeringen corrigerende maatregelen nemen tegen invoer die een binnenlandse bedrijfstak aanmerkelijke schade berokkent als gevolg van een plotselinge sterke toename van buitenlandse goederen of oneerlijke praktijken zoals dumping of handelsversturende subsidies.

De overeenkomst tussen de EU en het VK bevestigt het recht van beide partijen om handelsbeschermingsinstrumenten toe te passen overeenkomstig die WTO-regels, met inbegrip van een speciaal vrijwaringsmechanisme voor de landbouw om landbouwers te beschermen tegen sterke toename van de invoer of prijsdalingen onder een bepaald niveau.

In het geval van oneerlijke praktijken die ten koste gaan van het gelijke speelveld, worden ook specifieke, autonome en snelle maatregelen overwogen (zie het hoofdstuk met vragen en antwoorden over Gelijk speelveld en duurzame ontwikkeling voor meer informatie).

Wat zijn de toepasselijke "oorsprongsregels" en hoe kunnen handelaren eraan voldoen?

Oorsprongsregels zijn een intrinsiek onderdeel van elke vrijhandelszone. Zij bepalen de "economische nationaliteit" van producten die zijn vervaardigd met onderdelen of materialen die in meer dan één land zijn vervaardigd.

Dergelijke regels zijn noodzakelijk om ervoor te zorgen dat de producten waarop de vrijhandelsovereenkomst van toepassing is (in dit geval nultarieven, nulcontingenten) ofwel geheel zijn verkregen uit of vervaardigd zijn in de vrijhandelszone zelf (in dit geval de EU en het VK), ofwel daar voldoende be- of verwerking hebben ondergaan (bijvoorbeeld door een beperking vast te stellen van de waarde van niet van oorsprong zijnde materialen die kunnen worden gebruikt om onder de overeenkomst te vallen).

Dit zorgt ervoor dat de vrijhandelsovereenkomst ten goede komt aan de marktdeelnemers binnen die vrijhandelszone, waardoor omzeiling wordt voorkomen.

In het kader van de handels- en samenwerkingsovereenkomst zouden handelaren uit de EU en het VK moeten voldoen aan oorsprongsregels die vergelijkbaar zijn met die welke de EU en het VK met andere handelspartners hebben. Deze regels en procedures zijn dus bekend bij onze respectieve ondernemers.

De overeenkomst bevat ook specifieke mechanismen om de naleving van deze oorsprongsregels te vergemakkelijken, namelijk:

- een bepaling inzake "volledige cumulatie", op grond waarvan handelaren niet alleen de oorsprong van de gebruikte materialen in aanmerking kunnen nemen, maar ook of de be- of verwerking heeft plaatsgevonden op het grondgebied van een van de partijen. Dankzij dit mechanisme kan de overeenkomst zoveel mogelijk rekening houden met de in de vrijhandelszone toegevoegde waarde.

Exporteurs zullen ook zelf de oorsprong van de goederen kunnen certificeren, waardoor het voor handelaren gemakkelijker wordt om de oorsprong van hun producten aan te tonen en administratieve rompslomp te verminderen. Bovendien zullen de marktdeelnemers gedurende het eerste jaar meer flexibiliteit krijgen bij het verzamelen van bewijsstukken om de oorsprong aan te tonen, zodat zij gebruik kunnen maken van de preferenties ondanks de korte tijd tussen de sluiting en de toepassing van de overeenkomst.

Welke nieuwe douanecontroles en -formaliteiten zullen tussen de EU en het VK van toepassing zijn?

Vanaf 1 januari 2021 maakt het VK niet langer deel uit van de douane-unie van de EU. Daarom

zullen alle douanecontroles en -formaliteiten die uit hoofde van het EU-recht (en met name het douanewetboek van de Unie) vereist zijn, met inbegrip van summier aangiften bij binnenkomst en uitgang, van toepassing zijn op alle goederen die het douanegebied van de EU binnenkomen vanuit het VK of dat douanegebied verlaten naar het VK. Dit heeft geen betrekking op de handel in goederen tussen de EU en Noord-Ierland, waar het in het terugtrekkingsakkoord opgenomen Protocol inzake Ierland en Noord-Ierland van toepassing zal zijn.^[2]

Beide partijen zijn echter overeengekomen elkaars programma's voor "geautoriseerde marktdeelnemers" te erkennen, zodat betrouwbare handelaren die van deze status profiteren, bij hun douaneverrichtingen met de douaneautoriteiten van de andere partij bepaalde vereenvoudigingen en/of faciliteiten op het gebied van veiligheid kunnen genieten. Er is echter geen sprake van een ontheffing van dergelijke veiligheidsverklaringen, aangezien hiervoor onderlinge afstemming van de veiligheidsnormen tussen de partijen vereist is.

De overeenkomst bevat ook een aantal mechanismen waarin de EU-wetgeving (douanewetboek van de Unie) en de Britse douanewetgeving voorzien om de handel te vergemakkelijken en de administratieve lasten voor bedrijven te verminderen.

Zij legt de basis voor de verdere ontwikkeling van de douanesamenwerking in de toekomst, onder meer op het vlak van innovatieve oplossingen, met volledige inachtneming van de interne regels van beide partijen betreffende de afhandeling van douaneprocedures voor ro-ro-verkeer, d.w.z. schepen die geladen vrachtwagens vervoeren, of de uitwisseling van douanegerelateerde informatie.

De handels- en samenwerkingsovereenkomst omvat ook een protocol voor wederzijdse bijstand bij de bestrijding van douanefraude en een ambitieus protocol op grond waarvan de partijen kunnen samenwerken op het gebied van belasting over de toegevoegde waarde (btw) en de invordering van schuldvorderingen in verband met indirecte belastingen en rechten. Het voorziet ook in bepalingen om het geld van de belastingbetaler te beschermen tegen douanefraude en administratieve fouten, wanneer deze gevolgen hebben op het gebied van invoerrechten.

Zullen handelaren moeten voldoen aan twee soorten verschillende rechtsstelsels en nalevingsprocedures als zij zowel de markt van de EU als die van het VK willen bedienen?

Per 1 januari 2021 vormen de Unie en het Verenigd Koninkrijk twee aparte wet- en regelgevingsruimten. Dit betekent dat alle producten die vanuit de EU naar het VK worden uitgevoerd, aan de technische voorschriften van het VK moeten voldoen en onderworpen zullen zijn aan alle toepasselijke verificaties en controles op de naleving van de regelgeving. Omgekeerd geldt dat alle producten die uit het Verenigd Koninkrijk worden ingevoerd in de Unie, moeten voldoen aan de regels en normen van de Unie, en dat ze om veiligheids-, gezondheids- en andere redenen van overheidsbeleid worden gecontroleerd op de naleving ervan.

Toch bevat de handels- en samenwerkingsovereenkomst een aantal bepalingen om onnodige technische belemmeringen en vereisten te voorkomen en aan te pakken, onder meer via bilaterale samenwerking, en om de procedures te vereenvoudigen die worden gebruikt om de naleving ervan aan te tonen (conformiteitsbeoordelingsprocedures).

Beide partijen zijn het met name eens geworden over een definitie van internationale normen waarin de relevante internationale normalisatie-instanties worden aangewezen. Dit zal ervoor zorgen dat de nationale productnormen en technische voorschriften van beide partijen gebaseerd zijn op dezelfde internationale referenties en daarom zoveel mogelijk verenigbaar zijn. Dit zal de conformiteit van producten met de regels van de andere partij gemakkelijker en goedkoper maken, zonder afbreuk te doen aan het recht van beide partijen om regels vast te stellen.

Op het gebied van de conformiteitsbeoordeling zijn de partijen overeengekomen een vereenvoudigde toegang tot elkaars markten te handhaven, met name door het voortgezette gebruik van zelfcertificering van conformiteit door de fabrikant wanneer dit momenteel zowel in de EU als in het VK wordt toegepast. Dit geldt voor een zeer groot deel van de bilaterale handel.

De partijen hebben ook overeenstemming bereikt over een alomvattend kader voor samenwerking op het gebied van markttoezicht en productveiligheid dat de door beide partijen beoogde robuuste handhaving van productveiligheidsregels en hoge mate van bescherming van consumenten en andere gebruikers zal ondersteunen. Dit kader zal met name ten uitvoer worden gelegd door middel van regelingen voor de uitwisseling van informatie over de respectieve markttoezichtsactiviteiten van de partijen en de maatregelen die zijn genomen met betrekking tot onveilige of anderszins niet-conforme producten.

In een aantal sectoren zijn de partijen specifieke regelingen overeengekomen om de bilaterale handel en de samenwerking op regelgevingsgebied te vergemakkelijken. Deze sectoren omvatten

auto's, geneesmiddelen, chemische producten, wijn en biologische producten.

De belangrijkste resultaten van de handelsfacilitatie kunnen als volgt worden samengevat:

Wat is overeengekomen om de handel in auto's te vergemakkelijken?

- De onderlinge afstemming van de regelgeving zal gebaseerd zijn op het gebruik van de internationale technische normen die zijn vastgesteld op het niveau van de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties (VN/ECE). Beide partijen zullen samenwerken en zo nodig initiatieven plannen om een grotere internationale harmonisatie van technische voorschriften te bevorderen.
- Beide partijen aanvaarden op hun respectieve markten producten waarvoor een geldig VN-typegoedkeuringscertificaat geldt.
- Er zal worden samengewerkt en informatie worden uitgewisseld op het gebied van markttoezicht om het herkennen en de aanpak van gevallen van non-conformiteit bij motorvoertuigen te ondersteunen.
- Er zal worden samengewerkt op het gebied van onderzoek en informatie-uitwisseling in verband met de ontwikkeling van nieuwe voorschriften voor de veiligheid van voertuigen of daarmee verband houdende normen, geavanceerde emissiereductie en opkomende voertuigtechnologieën.

Wat is overeengekomen om de geneesmiddelenvoorziening te vergemakkelijken?

- Erkenning van de resultaten van inspecties die door de autoriteiten van de andere partij worden verricht in productiefaciliteiten op het grondgebied van de instantie van afgifte. Zo wordt voorkomen dat fabrikanten van geneesmiddelen onnodig dubbel worden geïnspecteerd om na te gaan of zij voldoen aan de GMP-voorschriften (voorschriften voor goede fabricagemethoden).
- De mogelijkheid voor elke partij om die erkenning eenzijdig uit te breiden voor productiefaciliteiten buiten het grondgebied van de autoriteit van afgifte, onder specifieke voorwaarden.

Wat is overeengekomen om de handel in chemische stoffen te vergemakkelijken?

- Samenwerking op regelgevingsgebied, met inachtneming van het recht van elke partij om zowel bilateraal als in relevante internationale fora regelgeving vast te stellen inzake de beoordeling van gevaren en risico's van chemische stoffen en de formaten voor het documenteren van de resultaten van dergelijke beoordelingen.
- De verbintenis van beide partijen om het wereldwijd geharmoniseerde classificatie- en etiketteringssysteem van chemische stoffen van de Verenigde Naties en alle wetenschappelijke en technische richtsnoeren van relevante internationale organisaties en organen ten uitvoer te leggen.
- Transparante procedures voor de indeling van stoffen en de mogelijkheid van uitwisseling van niet-vertrouwelijke informatie.

Wat is overeengekomen om de handel in wijn te vergemakkelijken?

- Vereenvoudigde certificeringsvereisten voor wederzijdse markttoegang: wijnproducenten mogen zelf de conformiteit en de kwaliteit van hun wijn certificeren.
- Gemeenschappelijke beginselen voor etikettering, waarbij passende informatie voor de consument wordt gewaarborgd en onnodige of onevenredige etiketteringsvoorschriften worden vermeden.
- De verbintenis van beide partijen om de invoer van wijnen die volgens elkaars definities en oenologische procedés zijn geproduceerd, wederzijds te aanvaarden, mits in overeenstemming met de oenologische procedés die worden aanbevolen door de Internationale Organisatie voor Wijnbouw en Wijnbereiding ("OIV"). Er zijn ook enkele aanvullende oenologische procedés en beperkingen overeengekomen die niet onder de OIV vallen.
- Informatieuitwisseling en samenwerking op het gebied van wijn en een herzieningsclausule waarbij de partijen binnen drie jaar na de inwerkingtreding van de overeenkomst verdere

stappen overwegen om de handel in wijn te vergemakkelijken.

Wat is overeengekomen om de handel in biologische producten te vergemakkelijken?

- Wederzijdse erkenning van de gelijkwaardigheid van de huidige wetgeving en controleregeling inzake biologische producten van de EU en het VK, voor alle categorieën biologische producten.
- Biologische producten die aan de EU-wetgeving voldoen en die door de EU erkende controleorganen zijn gecertificeerd, zullen op de Britse markt worden aanvaard, en omgekeerd.
- Met het oog op de nieuwe EU-regels voor biologische producten die vanaf 1.1.2022 van toepassing zijn, zal de gelijkwaardigheid tegen eind 2023 opnieuw worden beoordeeld.

Wat zegt de overeenkomst over cultuurgoederen?

De EU zet zich al geruime tijd in voor de bescherming van cultuurgoederen. Zij heeft een reeks maatregelen ontwikkeld om de illegale opgraving van en handel in cultuurgoederen (zoals antiquiteiten en archeologische voorwerpen) aan te pakken, bestrijdt de illegale handel in die voorwerpen (onder erkenning van het duidelijke verband tussen terrorismefinanciering, het witwassen van geld en het illegale verkeer van cultuurgoederen), en stuurt onrechtmatig weggehaalde cultuurgoederen terug naar het land van herkomst.

De overeenkomst zorgt ervoor dat het VK bij deze belangrijke inspanningen met de EU zal blijven samenwerken. Zij omvat een innovatieve bepaling over versterkte samenwerking om de teruggave van cultuurgoederen die onrechtmatig van het grondgebied van een van beide partijen zijn weggehaald, te vergemakkelijken.

Zullen de sanitaire en fyto-sanitaire voorschriften (SPS) voor geïmporteerde levensmiddelen, dieren en planten veranderen?

Sanitaire en fyto-sanitaire maatregelen (SPS-maatregelen) zijn een reeks voorschriften die door de partij van invoer zijn vastgesteld en die noodzakelijk zijn voor de bescherming van de gezondheid van mens en dier ("sanitair") en de gezondheid van planten ("fyto-sanitair"). De EU-wetgeving bevat gedetailleerde SPS-regels om een hoog niveau van voedselveiligheid te waarborgen en mogelijke bedreigingen voor de gezondheid van EU-burgers en dieren en planten in de EU te beperken of weg te nemen. Dit omvat ook hoge normen voor zaken als het gebruik van hormonen of genetisch gemodificeerde organismen (ggo's).

Deze voedselveiligheidsnormen zullen niet worden gewijzigd en de handels- en samenwerkingsovereenkomst zal de hoge SPS-normen van de EU waarborgen.

Net als exporteurs van agrovoedingsmiddelen uit alle andere landen buiten de EU moeten exporteurs van agrovoedingsmiddelen uit het VK voldoen aan alle invoervoorschriften van de EU en worden zij onderworpen aan officiële controles die door de autoriteiten van de lidstaten bij grenscontroleposten worden uitgevoerd. Waar nodig omvatten deze controles de verificatie van gezondheidscertificaten overeenkomstig internationale normen.

Op dezelfde manier zullen EU-exporteurs van agrovoedingsmiddelen moeten voldoen aan alle invoervereisten voor sanitaire en fyto-sanitaire maatregelen in het Verenigd Koninkrijk.

Indien een partij ernstig bezorgd is over de voedselveiligheid, de gezondheid van planten of dieren of een SPS-maatregel van de andere partij, kan zij om technisch overleg met die andere partij verzoeken, of om audits en verificaties van het inspectie- en certificeringssysteem van de andere partij.

Voorziet de overeenkomst in vergemakkelijking wat sanitaire en fyto-sanitaire maatregelen betreft?

De handels- en samenwerkingsovereenkomst bevat een aantal maatregelen die erop gericht zijn de invoerprocedures voor sanitaire en fyto-sanitaire maatregelen waar mogelijk te beperken, met inachtneming van strikte sanitaire normen.

De overeenkomst biedt beide partijen met name de mogelijkheid om eenzijdig te besluiten de frequentie van bepaalde soorten grenscontroles bij invoer te verlagen, rekening houdend met de mate waarin hun SPS-regels op elkaar zijn afgestemd.

Zij zorgt ook voor een vereenvoudigde procedure voor de goedkeuring van invoer, in voorkomend geval door het opstellen van lijsten van inrichtingen die in aanmerking komen voor uitvoer naar de andere partij, op basis van door de autoriteiten van de partij van uitvoer verstrekte garanties.

Wat gebeurt er bij een uitbraak van een dier- of plantenziekte?

In geval van een uitbraak van een dier- of plantenziekte op het grondgebied van een van de partijen die een ernstige bedreiging vormt voor de gezondheid van mens of dier, kunnen de autoriteiten van elk van beide partijen tijdelijke beschermende maatregelen treffen, waaronder opschorting van de invoer uit het gehele betrokken land of een deel daarvan, of bijzondere vereisten voor producten uit dat land.

Om de voorspelbaarheid van de handel in agrovoedingsmiddelen te verbeteren, hebben de EU en het VK evenwel overeenstemming bereikt over procedures om de erkenning van ziektevrije gebieden in dergelijke gevallen te versnellen.

Hoe zit het met de handel tussen Groot-Brittannië en Noord-Ierland?

De bepalingen van de handels- en samenwerkingsovereenkomst zijn niet van toepassing op de handel in goederen tussen de EU en Noord-Ierland, waarvoor het in het terugtrekkingsakkoord opgenomen protocol inzake Ierland en Noord-Ierland van toepassing zal zijn.^[3]

Overeenkomstig dat protocol zal het acquis van de Unie, met inbegrip van het douanewetboek van de Unie, de wetgeving inzake goederen, de sanitaire voorschriften voor veterinaire controles ("SPS-voorschriften"), de voorschriften inzake de productie/het in de handel brengen van landbouwproducten, of de btw en accijnzen met betrekking tot goederen, van toepassing zijn op alle goederen die Noord-Ierland binnenkomen.

Als gevolg daarvan zullen vanaf 1 januari 2021 goederen die Noord-Ierland vanuit Groot-Brittannië binnenkomen, als "invoer" worden aangemerkt. Dit betekent dat dergelijke goederen moeten voldoen aan de EU-productvoorschriften en moeten worden onderworpen aan controles met het oog op veiligheid, gezondheid en ander beleidsdoelen, met inbegrip van alle noodzakelijke sanitaire en fytosanitaire controles die van toepassing zijn tussen de EU en het VK.

Deze oplossing is overeengekomen tussen de EU en het VK om een harde grens op het eiland Ierland te voorkomen, de economie van het hele eiland en het Goede Vrijdagakkoord (Belfast) in al zijn dimensies te beschermen en de integriteit van de eengemaakte markt te waarborgen.

Na besprekingen in het Gemengd Comité voor de uitvoering van het terugtrekkingsakkoord hebben de EU en het VK ingestemd met een bepaalde flexibiliteit die de verstoringen als gevolg van de uitvoering van het Protocol betreffende de handel tussen Groot-Brittannië en Noord-Ierland zal helpen beperken.

Er is een beginselakkoord bereikt op onder meer de volgende gebieden: uitvoeraangiften, de levering van geneesmiddelen, de levering van bepaald gekoeld vlees en andere voedingsmiddelen aan supermarkten en een verduidelijking van de toepassing van staatssteun in het kader van het protocol.

Zo zal bepaald gekoeld vlees, waarvan invoer op de markt van de Unie normaliter verboden is, gedurende een beperkte periode van zes maanden worden aanvaard voor levering aan supermarkten in Noord-Ierland:

- gehakt vlees van pluimvee, bevroren of gekoeld. Gekoeld gehakt vlees van andere dieren dan pluimvee (bv. gehakt rundvlees);
- gekoelde vleesbereidingen (bv. worsten, gehaktballen, varkenspasteien);
- vers vlees, met inbegrip van gehakt vlees en vleesbereidingen, dat is geproduceerd in het kader van de driehoekshandel (bv. EU-vlees dat naar Groot-Brittannië wordt uitgevoerd, in Groot-Brittannië wordt gesneden of gehakt en opnieuw wordt uitgevoerd naar Noord-Ierland).

Een ander voorbeeld is dat gedurende een beperkte periode van drie maanden de goederen die uit Groot-Brittannië komen en bestemd zijn voor supermarkten in Noord-Ierland, vergezeld zullen gaan van een vereenvoudigd collectief certificaat voor alle goederen die in dezelfde vrachtwagen worden vervoerd, in plaats van individuele certificaten.

Tijdens deze periode handhaaft het Verenigd Koninkrijk zijn bestaande EU-SPS-wetgeving voor de betrokken producten.

Het toepassingsbereik is beperkt tot een beperkt aantal levensmiddelenleveranciers voor supermarkten die door de autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk zijn goedgekeurd nadat zij hebben aangetoond dat zij aan een reeks betrouwbaarheidscriteria voldoen. Deze lijst van leden zal door het Verenigd Koninkrijk in samenwerking met de Europese Commissie worden opgesteld vóór 31 december 2020 en kan na die datum niet worden verlengd.

Waarom zal het huidige Britse huisdierenpaspoort met ingang van 1 januari 2021 niet langer geldig zijn?

Het Verenigd Koninkrijk verbindt zich er niet toe om zich aan te passen aan het EU-acquis op sanitair gebied en meer in het bijzonder aan de regels inzake honden, katten en fretten als gezelschapsdieren na het einde van de overgangperiode, en zal dus niet in de SPS-zone van de EU blijven.

Daarom is voor honden, katten en fretten die in de EU en Noord-Ierland worden binnengebracht een diergezondheidscertificaat vereist (zonder dat een test op rabiësantilichamen vereist is).

Dit geldt ook voor de van de Britse Kroon afhankelijke gebieden.

Meer informatie is te vinden in de "kennisgeving van gereedheid" van de Commissie over reizen tussen de EU en het Verenigd Koninkrijk. [\[4\]](#)

DIENSTEN & INVESTERINGEN

De EU en het VK zijn belangrijke partners op het gebied van handel in diensten en investeringen.

Toen het VK een EU-lidstaat was die deelnam aan de interne markt van de EU en profiteerde van het vrije verkeer van personen en diensten, konden bedrijven in de hele EU vrij diensten verrichten. Het VK profiteerde van het ecosysteem van de eengemaakte markt van de EU op basis van gemeenschappelijke regels, een gemeenschappelijk toezichtskader en een gemeenschappelijk rechtsstelsel.

Welke veranderingen zullen zich op 1 januari 2021 voordoen?

Vanaf 1 januari zal het Verenigd Koninkrijk niet langer profiteren van de beginselen van het vrije verkeer van personen, het vrij verrichten van diensten en de vrijheid van vestiging.

Als gevolg daarvan zullen Britse dienstverleners hun automatisch recht verliezen om diensten aan te bieden in de hele EU. Zij moeten zich wellicht in de EU vestigen om hun activiteiten voort te zetten. In ieder geval moeten zij voldoen aan de — vaak uiteenlopende — regels van de gast-lidstaat, aangezien zij niet langer profiteren van het "land van herkomst"-beginsel of van "paspoortrechten", op grond waarvan vergunningen die door één lidstaat krachtens EU-regels worden afgegeven, toegang tot de hele eengemaakte markt van de EU mogelijk maken.

Wat valt onder de handels- en samenwerkingsovereenkomst?

De overeenkomst voorziet in een aanzienlijke mate van openheid voor de handel in diensten en investeringen, die verder gaat dan de basisbepalingen van de Algemene Overeenkomst inzake de handel in diensten (GATS) van de WTO, waarbij zowel de EU als het VK partij zijn, en in overeenstemming met de verbintenissen die de EU met andere geïndustrialiseerde derde landen over de hele wereld is aangegaan.

Net als in al haar vrijhandelsovereenkomsten behoudt de EU ten volle het recht om haar eigen markten te reguleren.

Welke sectoren vallen onder de handels- en samenwerkingsovereenkomst?

Zoals voorgeschreven in de Algemene Overeenkomst inzake de handel in diensten (GATS) van de WTO, heeft de overeenkomst een aanzienlijke sectorale dekking, waaronder professionele en

zakelijke diensten (bv. juridische diensten, auditing, architectuurdiensten), leverings- en telecommunicatiediensten, computer- en digitale diensten, financiële diensten, onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten, de meeste vervoersdiensten en milieudiensten. Voorts is het toepassingsgebied van de overeenkomst van toepassing op investeringen in andere sectoren dan de dienstensector, zoals de be- en verwerkende industrie, de landbouw, de bosbouw, de visserij, de energiesector en andere primaire sectoren.

Net als in elke vrijhandelsovereenkomst waarover de EU onderhandelt, zijn er een aantal uitzonderingen op het toepassingsgebied van de liberalisering: met name openbare diensten en diensten van algemeen belang, bepaalde luchtvaartdiensten, alsmede audiovisuele diensten.

Onder welke voorwaarden zullen dienstverleners uit de EU in het VK kunnen opereren en vice versa?

De non-discriminatieverplichtingen van de overeenkomst zorgen ervoor dat dienstverleners of investeerders uit de EU niet minder gunstig worden behandeld dan Britse marktdeelnemers in het VK, en omgekeerd. Dit geeft hun het recht gunstiger te worden behandeld dan dienstverleners of investeerders uit derde landen waar soortgelijke bepalingen niet gelden.

Aangezien het Verenigd Koninkrijk niet langer deel uitmaakt van de interne markt, moeten alle dienstverleners en investeerders uit het Verenigd Koninkrijk zich houden aan de nationale regels, procedures en vergunningen die van toepassing zijn op hun activiteiten in de landen waar zij actief zijn.

Voor dienstverleners uit het Verenigd Koninkrijk betekent dit voldoen aan de — vaak uiteenlopende — regels van de gast-lidstaat, aangezien zij niet langer profiteren van het "land van herkomst"-beginsel, wederzijdse erkenning of "paspoort"-rechten.

Het werkelijke niveau van markttoegang hangt af van de wijze waarop de dienst wordt verleend: hetzij wordt deze grensoverschrijdend verleend vanuit het thuisland van de leverancier, bijvoorbeeld via internet ("vorm 1"); hetzij wordt deze verleend aan de consument in het land van de dienstverlener, bijvoorbeeld een toerist die naar het buitenland reist en diensten aankoopt ("vorm 2"); hetzij wordt deze verleend via een plaatselijk gevestigde onderneming die eigendom is van de buitenlandse dienstverlener ("vorm 3"), of via de tijdelijke aanwezigheid op het grondgebied van een ander land door een dienstverlener die een natuurlijke persoon is ("vorm 4").

In de praktijk hangt het feitelijke vermogen om een bepaalde dienst te verlenen of te investeren in een bepaalde sector ook af van specifieke voorbehouden die in de overeenkomst zijn opgenomen en die aan dienstverleners uit het Verenigd Koninkrijk kunnen worden opgelegd wanneer zij in de EU diensten verlenen in bepaalde sectoren, en omgekeerd.

De overeenkomst tussen de EU en het VK bevat ook een toekomstgerichte "meestbegunstigings"-clausule op grond waarvan de EU en het VK aanspraak kunnen maken op een gunstigere behandeling die het VK of de EU respectievelijk in hun toekomstige overeenkomsten inzake de handel in diensten en investeringen met andere derde landen toekent — behalve wat betreft het gebied van financiële diensten.

De overeenkomst bevat ook een herzieningsclausule waarin de partijen worden aangemoedigd na te gaan of er mogelijkheden zijn om de handel in diensten en investeringsbetrekkingen tussen de EU en het VK - uitgezonderd het gebied van financiële diensten - in de toekomst te verbeteren.

Hoe makkelijk is het voor professionals om in het kader van de handels- en samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en het VK te reizen?

Het VK heeft ervoor gekozen het vrije verkeer van EU-burgers naar het VK niet langer toe te staan. Het weigerde ook een hoofdstuk over mobiliteit in de overeenkomst op te nemen. Deze keuzes betekenen onvermijdelijk dat zakenreizen tussen de EU en het VK niet langer zo eenvoudig zullen zijn als nu het geval is.

Wat echter het **tijdelijke verkeer van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden betreft** (vaak aangeduid als "**vorm van dienstverlening 4**"), zijn de EU en het VK het eens geworden over een breed scala aan wederzijdse verbintenissen die het voor in een partij gevestigde ondernemingen gemakkelijker maken bepaalde werknemers – als binnen een onderneming overgeplaatste personen – over te plaatsen om te werken bij een in de andere partij gevestigde verbonden onderneming. Aangezien het binnen een onderneming overplaatsen van personen een tijdelijke migratie vormt, wordt de maximale duur van dergelijke overplaatsingen beperkt tot drie jaar. Voor onderdanen van het Verenigd Koninkrijk die naar de EU worden overgeplaatst, omvat deze duur ook perioden van

mobiliteit tussen lidstaten. Dit is in overeenstemming met de huidige EU-praktijk met andere derde landen.

De overeenkomst tussen de EU en het VK vergemakkelijkt ook het verkeer van "dienstverleners op contractbasis" of "beoefenaars van een vrij beroep" om onder bepaalde voorwaarden diensten te verrichten. Zakelijke bezoekers die geen diensten verrichten, krijgen ook toegang van korte duur om bepaalde activiteiten uit te voeren.

Voorziet de overeenkomst in de erkenning van beroepskwalificaties?

Toen het VK lid van de EU en de interne markt van de EU was, gold voor onderdanen van het VK en EU-burgers die in het Verenigd Koninkrijk over een kwalificatie beschikten, een regeling voor vereenvoudigde – in sommige gevallen automatische – erkenning in andere EU-landen, zodat bijvoorbeeld artsen, verpleegkundigen, tandartsen, apothekers, dierenartsen, advocaten, architecten of ingenieurs in de hele Europese Unie, met inbegrip van het Verenigd Koninkrijk, diensten mochten verlenen.

Vanaf 1 januari moeten Britse onderdanen, ongeacht waar zij hun kwalificaties hebben verworven, en EU-burgers met kwalificaties die in het Verenigd Koninkrijk zijn verworven, hun kwalificaties in de betrokken lidstaat laten erkennen op basis van de bestaande individuele regels die aan het eind van de overgangperiode van toepassing zijn op de kwalificaties van onderdanen van derde landen.

De handels- en samenwerkingsovereenkomst voorziet echter in een mechanisme waarbij de EU en het VK later, per geval en voor specifieke beroepen, aanvullende regelingen voor de wederzijdse erkenning van bepaalde beroepskwalificaties kunnen overeenkomen.

Zullen EU-advocaten nog rechtskundige diensten kunnen verlenen in het VK en vice versa?

De EU en haar lidstaten en het VK zullen advocaten van de andere partij toestaan juridische diensten te verlenen die specifiek verband houden met de beoefening van het internationaal recht en het recht van het land waarvoor zij op grond van de titel uit het eigen land zijn gemachtigd.

Er zij echter op gewezen dat het EU-recht niet als internationaal recht wordt beschouwd, maar als het recht van de lidstaat waar de EU-advocaten gevestigd zijn of de titel uit het eigen land hebben.

Heeft de overeenkomst betrekking op financiële diensten?

De ontwerp-handels- en samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en het VK heeft betrekking op financiële diensten op dezelfde wijze als in de andere vrijhandelsovereenkomsten van de EU met derde landen.

De overeenkomst verplicht beide partijen met name hun markten open te houden voor marktdeelnemers uit de andere partij die diensten willen verlenen door middel van vestiging. De partijen verbinden zich er ook toe ervoor te zorgen dat internationaal overeengekomen normen in de financiële dienstensector op hun grondgebied worden omgezet en toegepast. Beide partijen behouden hun recht om prudentiële redenen maatregelen vast te stellen of te handhaven ("prudentiële uitzonderingsbepaling"), onder meer om de financiële stabiliteit en de integriteit van de financiële markten te vrijwaren. De partijen streven ernaar uiterlijk in maart 2021 overeenstemming te bereiken over een memorandum van overeenstemming tot vaststelling van een kader voor samenwerking op het gebied van regelgeving met betrekking tot financiële diensten.

Hoe zit het met de gelijkwaardigheidsbesluiten inzake financiële diensten?

De overeenkomst bevat geen elementen met betrekking tot gelijkwaardigheidskaders voor financiële diensten. Dit zijn unilaterale besluiten van elke partij, waarover niet wordt onderhandeld.

De Commissie heeft de antwoorden van het VK op de vragenlijsten van de Commissie over gelijkwaardigheid op 28 gebieden beoordeeld. Er zal een aantal verdere verduidelijkingen nodig zijn, met name wat betreft de wijze waarop het VK na 31 december zal afwijken van de EU-kaders, hoe het zijn discretionaire bevoegdheid op het gebied van toezicht ten aanzien van EU-ondernemingen zal gebruiken en hoe de tijdelijke regelingen van het VK van invloed zullen zijn op EU-ondernemingen. Om deze redenen kan de Commissie haar beoordeling van de gelijkwaardigheid van het VK op de 28 gebieden niet afronden en zal zij op dit moment dus geen besluiten nemen. De beoordelingen zullen worden voortgezet. De Commissie heeft nota genomen van de in november

aangekondigde gelijkwaardigheidsbesluiten van het VK, die in het belang van het VK zijn genomen. Evenzo zal de EU gelijkwaardigheid in overweging nemen wanneer dit in het belang van de EU is.

DIGITALE HANDEL, INTELLECTUELE EIGENDOM, OVERHEIDSOPDRACHTEN EN KLEINE EN MIDDELGROTE ONDERNEMINGEN (KMO'S)

Heeft de overeenkomst betrekking op digitale handel?

De overeenkomst bevat bepalingen die erop gericht zijn de digitale handel te vergemakkelijken door ongerechtvaardigde belemmeringen aan te pakken en een open, beveiligde en betrouwbare online-omgeving voor bedrijven en consumenten te waarborgen, samen met strenge normen voor de bescherming van persoonsgegevens. Met name worden gegevenslokalisatievereisten verboden, terwijl de beleidsruimte van de EU op het gebied van de bescherming van persoonsgegevens behouden blijft.

Zal de overeenkomst zorgen voor een sterke bescherming van de intellectuele eigendom van de EU in het VK?

De ontwerp-overeenkomst inzake handel en samenwerking vormt een aanvulling op het bestaande internationale multilaterale rechtskader met specifieke en meer gedetailleerde normen inzake de eerbiediging van intellectuele-eigendomsrechten.

Deze aangescherpte normen zijn met name van toepassing op het auteursrecht (met inbegrip van het collectieve beheer van rechten, en rechten zoals het volgrecht voor visuele werken, die niet onder internationale verdragen vallen en van bijzonder belang zijn voor internationale kunstenaars), maar ook op handelsmerken, modelrechten, octrooien (aanvullende beschermingscertificaten), de bescherming van bedrijfsgeheimen en andere niet-openbaar gemaakte informatie, kwekersrechten en de handhaving van begrijpelijke eigendomsrechten (met inbegrip van grenshandhaving).

Alle geografische aanduidingen van de EU die eind december 2020 al in de EU zijn geregistreerd (het "bestand") zullen in het Verenigd Koninkrijk worden beschermd op grond van het terugtrekkingsakkoord. Met het VK kon geen overeenstemming worden bereikt over bepalingen inzake de bescherming van geografische aanduidingen die de EU in de toekomst zou kunnen registreren.

Mogen EU-bedrijven inschrijven op overheidsopdrachten in het VK?

De overeenkomst bevat enkele van de meest ambitieuze bepalingen inzake overheidsopdrachten die de EU ooit heeft gesloten. Het gaat veel verder dan de verbintenissen in het kader van de WTO-overeenkomst inzake overheidsopdrachten (GPA), waartoe het Verenigd Koninkrijk momenteel toetreedt.

EU-bedrijven kunnen op voet van gelijkheid met ondernemingen uit het Verenigd Koninkrijk deelnemen aan aanbestedingen die onder de overeenkomst vallen, en omgekeerd.

De overeenkomst voorziet voorts in non-discriminatie van in het VK gevestigde EU-ondernemingen (en omgekeerd) voor aanbestedingen van geringe waarde, d.w.z. onder de drempel van de GPA (van 139 000 EUR tot 438 000 EUR, afhankelijk van de aanbestedende dienst, en 5 350 000 EUR voor bouwdiensten).

De overeenkomst maakt het ook mogelijk gebruik te maken van haar bilaterale geschillenbeslechtingsmechanismen voor geschillen die kunnen ontstaan met betrekking tot de aanbestedingsmogelijkheden die onder de GPA vallen.

Wat is er gepland om kleine en middelgrote ondernemingen te ondersteunen?

De gehele ontwerpovereenkomst is erop gericht gunstige grensoverschrijdende handelsvoorwaarden voor kmo's te handhaven. Daarnaast bevat zij specifieke bepalingen over het vergemakkelijken van de toegang van kmo's tot het door het toekomstige economische partnerschap gecreëerde kader, met name via onlineplatforms en specifieke bilaterale samenwerking.

ENERGIE

De interne energiemarkt van de EU waarborgt de voorzieningszekerheid van elektriciteit, gas en olie. Deze markt maakt ook het vrije verkeer van energie in de hele EU mogelijk, op basis van adequate infrastructuur en zonder technische of regelgevingsbelemmeringen.

Binnen deze markt waren de energiemarkten van de EU en het VK nauw met elkaar verbonden dankzij interconnectoren (elektriciteitskabels en gaspijpleidingen) tussen Groot-Brittannië en Frankrijk, Nederland, België, Ierland en Noord-Ierland. Vandaag is het VK een netto-importeur van energie. De EU levert momenteel ongeveer 5-10 % van zijn elektriciteitsvoorziening en 12 % van zijn aardgasbehoefte.

Wat verandert er op 1 januari 2021?

Op 1 januari 2021 zal het VK de interne energiemarkt van de EU verlaten.

De handel in energie via elektriciteitsinterconnectoren tussen de EU en Groot-Brittannië zal dan niet langer worden beheerd met de bestaande instrumenten van de interne markt, zoals marktkoppeling, aangezien deze aan de EU-lidstaten zijn voorbehouden.

Alleen Noord-Ierland zal de interne elektriciteitsmarkt met Ierland handhaven, zoals bepaald in het [terugtrekkingsakkoord](#).

Het VK zal ook niet langer deel uitmaken van de gezamenlijke actie van de EU tegen klimaatverandering. Het zal niet langer profiteren van de financiële steun die de EU-lidstaten ontvangen voor de ontwikkeling en toepassing van koolstofarme technologieën, of voor aanpassingsmaatregelen. Het zal de EU-regeling voor de handel in emissierechten (EU-ETS), het vlaggenschipinstrument van de EU voor de vermindering, onder een absoluut emissieplafond, van broeikasgasemissies, verlaten en zal worden uitgesloten van de regelingen voor de verdeling van de inspanningen die de lidstaten in staat stellen de lasten van het halen van de decarbonisatiedoelstellingen te delen.

Voorts zal het VK de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (Euratom), de interne markt voor de handel in nucleair materiaal en nucleaire technologie, verlaten, die de continuïteit van de atoomenergievoorziening waarborgt en de bundeling van kennis, onderzoek, infrastructuur en financiering van kernenergie mogelijk maakt.

Wat valt onder de handels- en samenwerkingsovereenkomst?

De EU en het VK zijn overeengekomen een nieuw kader voor hun toekomstige samenwerking op energiegebied vast te stellen, om de efficiëntie van hun grensoverschrijdende handel te waarborgen. Dit kader wordt geschraagd door krachtige bepalingen in de overeenkomst die tot doel hebben een robuust gelijk speelveld tot stand te brengen.

De overeenkomst voorziet ook in een ambitieus kader voor samenwerking bij de bestrijding van klimaatverandering, alsook in bepalingen voor samenwerking bij de ontwikkeling van offshore-energie, met een duidelijke focus op de Noordzee.

Een afzonderlijke overeenkomst tussen Euratom en het VK over het veilige en vreedzame gebruik van kernenergie voorziet in een brede samenwerking op het gebied van nucleaire veiligheid en vreedzaam gebruik van kernenergie, geschraagd door garanties dat beide partijen zullen voldoen aan internationale non-proliferatieverplichtingen en hun huidige niveau van nucleaire veiligheidsnormen niet zullen verlagen.

Zal de handel in energie even efficiënt zijn als voorheen?

De EU heeft belang bij de voortzetting van een kostenefficiënte, schone en zekere energievoorziening die essentieel is voor het functioneren van de economieën van de EU.

Vanaf 1 januari 2021 zal het VK niet langer deelnemen aan de interne energiemarkt van de EU en zal het op voorwaarden van een derde land handel moeten drijven met de EU. Toch voorziet de overeenkomst in de mogelijkheid om in de loop van de tijd afzonderlijke regelingen te ontwikkelen voor de handel over interconnectoren, op basis van een koppelingsmodel [multiregionale volumekoppeling].

Dit model is anders en minder efficiënt dan de marktkoppeling die binnen de EU wordt gebruikt. Binnen de beperkingen die van toepassing zijn op de energiehandel tussen de EU en een derde land, moet het model echter nog steeds zoveel mogelijk voordeel voor zowel de Unie als het VK bij de handel in elektriciteit via interconnectoren mogelijk maken.

De overeenkomst omvat ook:

- bepalingen die niet-discriminerende toegang tot de energie-infrastructuur en een voorspelbaar en efficiënt gebruik van elektriciteits- en gasinterconnectoren garanderen. Deze moeten energieleveranciers in staat stellen efficiënt en concurrerend te handelen in het hele Kanaal;
- een nieuw kader voor samenwerking tussen transmissiesysteembeheerders (TSB's) en energieregulators in de EU en het VK (aangezien het VK niet langer deelneemt aan onder meer het Europees netwerk van transmissiesysteembeheerders voor elektriciteit en gas);
- bepalingen ter regulering van subsidies aan de energiesector om ervoor te zorgen dat deze niet worden gebruikt om de mededinging te verstoren;
- bepalingen die de partijen verplichten de voorzieningszekerheid te waarborgen, met name voor Ierland, dat geïsoleerd zal blijven van de interne energiemarkt van de EU totdat nieuwe interconnecties operationeel worden.

Welke maatregelen zijn gepland om te zorgen voor een robuust gelijk speelveld in de energiesector?

Eenzijds zullen de horizontale bepalingen van de overeenkomst over een gelijk speelveld, met inbegrip van de bepalingen over sociale en milieukwesties, van toepassing zijn op de energiesector.

Anderzijds bevat de overeenkomst ook specifieke bepalingen die tot doel hebben een robuust gelijk speelveld in de energiesector tot stand te brengen.

Zij bevat met name beginselen en bepalingen om subsidies aan de energiesector te reguleren en hernieuwbare energiebronnen op niet-discriminerende wijze te bevorderen.

De overeenkomst bevat ook een verbod op uitvoerbeperkingen (met inbegrip van uitvoermonopolies en uitvoervergunningen) en op dubbele prijsstelling van energiegoederen.

Daarnaast bevat zij bepalingen over vergunningen voor exploratie en productie, die erop gericht zijn de naleving door beide partijen van belangrijke veiligheids- en milieunormen te waarborgen.

Al deze maatregelen zijn erop gericht een open en eerlijke energiehandel en grensoverschrijdende investeringen in energie aan te moedigen en ervoor te zorgen dat er sprake is van een passend gelijk speelveld voor de energiesector.

Welke afspraken heeft u gemaakt over hernieuwbare offshore-energie?

De overeenkomst bevat bepalingen voor samenwerking bij de ontwikkeling van offshore-energie, met een duidelijke focus op de Noordzee. De EU en het VK zullen op dit gebied kunnen blijven samenwerken, voortbouwend op de North Sea Energy Cooperation; dit is een door de EU, een aantal van haar lidstaten en Noorwegen ontwikkeld platform om het gebruik van hernieuwbare energiebronnen in deze regio te ontwikkelen. Het toepassingsgebied van de samenwerking op het gebied van offshore energie waarin de overeenkomst voorziet, weerspiegelt de [strategie van de EU inzake offshore hernieuwbare energie](#), zoals gepresenteerd op 19 november 2020, waarin de Commissie voorstelt de Europese offshore-windcapaciteit tegen 2030 te verhogen tot ten minste 60 GW in 2030 en 300 GW in 2050.

Blijft het VK gebonden aan de doelstellingen en het beleid van de EU op het gebied van klimaatverandering?

Het VK zal zijn eigen doelstellingen en beleid op het gebied van klimaatverandering vaststellen.

De overeenkomst voorziet echter in een ambitieus kader voor samenwerking in de strijd tegen klimaatverandering.

In het kader van de overeenkomst zijn beide partijen het erover eens dat de strijd tegen de klimaatverandering, en met name de klimaatovereenkomst van Parijs van 2015, een essentieel onderdeel van hun partnerschap vormt. Elke schending van dit essentiële element door een partij geeft de andere partij het recht de overeenkomst geheel of gedeeltelijk te beëindigen of op te

schorten.

De EU en het VK bevestigen ook hun ambitie om uiterlijk in 2050 klimaatneutraliteit voor de hele economie te bereiken.

In de overeenkomst is een sterk non-regressiebeginsel opgenomen, met inbegrip van koolstofbeprijzing, om ervoor te zorgen dat het huidige niveau van klimaatbescherming in de EU en het VK gehandhaafd blijft. Dit betekent dat beide partijen zijn overeengekomen ervoor te zorgen dat het niveau van klimaatbescherming dat aan het eind van de overgangperiode van kracht is, ook in de toekomst wordt gewaarborgd. Bovendien heeft elke partij zich ertoe verbonden haar beschermingsniveau in de loop der tijd te verhogen.

Tot slot zijn beide partijen in het kader van de titel "Luchtvaart" ook overeengekomen om de belasting op brandstof die aan vliegtuigen wordt geleverd niet op discriminerende basis te verbieden, aangezien dit in strijd zou zijn met het waarborgen van een gelijk speelveld en het behalen van de doelstellingen inzake klimaatneutraliteit.

Zal het VK blijven deelnemen aan de EU-regeling voor de handel in emissierechten (ETS)?

Het VK heeft toegezegd vanaf 1 januari 2021 een systeem van koolstofbeprijzing in te voeren. De EU en het VK hebben zich ertoe verbonden ervoor te zorgen dat hun koolstofbeprijzingssystemen ook broeikasgasemissies van elektriciteitsopwekking, warmteopwekking, industrie en luchtvaart omvatten.

Het VK zal niet langer deelnemen aan het emissiehandelssysteem van de EU, maar de partijen zullen serieus overwegen hun respectieve koolstofbeprijzingssystemen op zodanige wijze aan elkaar te koppelen dat de integriteit van deze systemen behouden blijft en de doeltreffendheid ervan kan worden vergroot, bijvoorbeeld door toevoeging van andere sectoren, zoals gebouwen. Dit zou afhankelijk zijn van een overeenkomst waarover in de toekomst afzonderlijk moet worden onderhandeld.

Afzonderlijke overeenkomst: Veilig en vreedzaam gebruik van kernenergie

Een afzonderlijke overeenkomst tussen Euratom en het VK voorziet in een brede samenwerking op het gebied van veilig en vreedzaam gebruik van kernenergie, geschraagd door toezeggingen van beide partijen om te voldoen aan internationale non-proliferatieverplichtingen en een hoog niveau van nucleaire veiligheidsnormen te handhaven.

Deze overeenkomst maakt het volgende mogelijk:

- levering en overdracht van nucleair materiaal, niet-nucleair materiaal, technologie en uitrusting;
- handel en commerciële samenwerking in verband met de splijtstofkringloop;
- samenwerking op het gebied van veilig beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval;
- nucleaire veiligheid en stralingsbescherming;
- gebruik van radio-isotopen en straling in de landbouw, de industrie, de geneeskunde en onderzoek;
- geologische en geofysische exploratie;
- ontwikkeling, productie, verdere verwerking en gebruik van uraanbronnen.

De overeenkomst maakt het ook mogelijk de samenwerking tussen de EU en het VK voort te zetten in de communautaire regelingen voor snelle uitwisseling van informatie in geval van stralingsgevaar (ECURIE) of het EU-platform voor de uitwisseling van radiologische gegevens (EURDEP). Dit maakt vroegtijdige kennisgeving mogelijk en betrouwbare radiologische informatie beschikbaar voor de EU-lidstaten en het VK in het geval van nucleaire ongevallen. Het zal ook snelle en gecoördineerde reacties op radiologische noodsituaties mogelijk maken door realtime-gegevens uit te wisselen.

Tot slot bevat deze overeenkomst een duidelijke verbintenis van beide partijen om hun huidige normen voor nucleaire veiligheid niet te verlagen, alsook een gezamenlijke verbintenis om internationaal samen te werken teneinde de uitvoering en de verbetering van internationale nucleaire veiligheidsnormen te waarborgen.

Waarom heeft u een afzonderlijke overeenkomst inzake nucleaire veiligheid gesloten en zijn

de bepalingen niet opgenomen in de handels- en samenwerkingsovereenkomst?

De Euratom-gemeenschap heeft met een aantal derde landen onderhandeld over afzonderlijke overeenkomsten inzake het vreedzame gebruik van kernenergie op basis van het Euratom-Verdrag, en zowel in de Gemeenschap als op internationaal niveau bestaat er in die zin een vast patroon.

Bovendien beschikt Euratom over specifieke bevoegdheden die verband houden met de inhoud van dit soort overeenkomsten, waarvoor de specifieke en afzonderlijke Euratom-rechtsgrondslag noodzakelijk is.

Hoe wordt er omgegaan met geschillen, en welke oplossingen bestaan er in geval van niet-naleving in het kader van de afzonderlijke overeenkomst inzake nucleaire veiligheid?

Op grond van andere overeenkomsten op het gebied van nucleaire veiligheid en vreedzaam gebruik moeten geschillen tussen de partijen meestal via overleg worden beslecht, met de mogelijkheid om de overeenkomst op te schorten of te beëindigen in geval van niet-naleving.

GELIJK SPEELVELD VOOR OPEN EN EERLIJKE CONCURRENTIE EN DUURZAME ONTWIKKELING

Wat is een gelijk speelveld en waarom is dat zo belangrijk?

Gezien hun geografische nabijheid en economische onderlinge afhankelijkheid zijn de EU en het VK overeengekomen krachtige toezeggingen te doen om te zorgen voor een gelijk speelveld voor open en eerlijke concurrentie en om bij te dragen tot duurzame ontwikkeling.

De aard van deze verbintenissen weerspiegelt de reikwijdte en de diepgang van het brede en ambitieuze economische partnerschap, met name het ontbreken van tarieven en quota voor de handel in alle goederen, uitgebreide verbintenissen inzake markttoegang en regels inzake diensten en investeringen, alsmede een zeer hoge mate van openbaarheid voor overheidsopdrachten. De overeenkomst voorziet ook in ongekende samenwerking op het gebied van energie en specifieke titels op het gebied van luchtvaart en wegvervoer, die allemaal passende garanties voor een gelijk speelveld vereisen.

Deze toezeggingen zullen verstoringen van de handel en investeringen, vandaag en morgen, voorkomen en bijdragen tot duurzame ontwikkeling.

Deze bepalingen houden meer in het bijzonder het volgende in:

- De huidige hoge normen op het gebied van arbeid en sociale zekerheid, milieu en klimaat, mogen niet worden verlaagd op een wijze die van invloed is op de handel of de investeringen tussen de partijen.
- Robuuste en veelomvattende regels zullen verstoringen als gevolg van subsidies, concurrentieverstorende praktijken of discriminatoir gedrag en misbruik door staatsbedrijven voorkomen.
- Specifieke normen en regels en de gezamenlijke politieke verklaring op het gebied van belastingen zullen bijdragen tot fiscale transparantie en zullen belastingontwijking en schadelijke belastingregelingen en -praktijken tegengaan.
- Een brede reeks toezeggingen die voortbouwen op de meest ambitieuze precedentes van de EU zal ervoor zorgen dat de handel duurzame ontwikkeling ondersteunt, onder meer door samenwerking op internationaal niveau.

Wat gebeurt er als één partij eenzijdig het gelijke speelveld verstoort?

De EU en het VK zijn het eens geworden over doeltreffende instrumenten en mechanismen voor de handhaving van hun verbintenissen voor een gelijk speelveld, namelijk:

- **een doeltreffende binnenlandse uitvoering**, met inbegrip van de controle van subsidies door binnenlandse autoriteiten en rechtbanken, en een rol voor een onafhankelijke autoriteit of instantie, en passende administratieve en gerechtelijke procedures op het gebied van arbeids- en sociale normen, milieu en klimaat;
- **passende en doeltreffende mechanismen voor governance en geschillenbeslechting** voor het oplossen van geschillen tussen de EU en het VK over de toepassing van de

overeenkomst, onder meer via het horizontale mechanisme voor geschillenbeslechting of een op maat gesneden deskundigenpanel;

- **unilaterale corrigerende maatregelen** om snel te reageren wanneer een subsidie een aanzienlijk negatief effect heeft op de handel of de investeringen tussen de EU en het VK.

Voorts voorziet de overeenkomst in de mogelijkheid om **unilaterale evenwichtsherstellende maatregelen** toe te passen in geval van aanzienlijke verschillen op het gebied van arbeids- en sociale, milieu- of klimaatbescherming, of van subsidiecontrole, wanneer dergelijke verschillen van wezenlijke invloed zijn op de handel of investeringen tussen de partijen. Dit kan van belang zijn, bijvoorbeeld in een situatie waarin een partij haar beschermingsniveau met betrekking tot arbeids- of sociale normen, het milieu of het klimaat aanzienlijk zou verhogen tot boven het niveau van de andere partij. Dit kan leiden tot een stijging van de productiekosten en bijgevolg tot een concurrentienadeel. Een ander voorbeeld is een situatie waarin een partij over een systeem van subsidiecontrole zou beschikken dat zodanig is opgezet dat de invoering van handelsversturende subsidies niet wordt voorkomen, hetgeen voor die partij een concurrentievoordeel zou opleveren.

In dergelijke gevallen zou een partij maatregelen kunnen nemen om het concurrentievoordeel van de andere partij weer in evenwicht te brengen.

Door de mogelijkheid van verschillen in regelgeving op elk moment aan te pakken, maakt dit mechanisme het mogelijk bepalingen inzake een gelijk speelveld toekomstbestendig te maken om in de loop der tijd open en eerlijke concurrentie te handhaven.

Elke partij kan ook – op gezette tijden en indien evenwichtsherstellende maatregelen herhaaldelijk of gedurende meer dan twaalf maanden zijn genomen – verzoeken om een herziening van de handels- en andere economische onderdelen van de overeenkomst, teneinde een passend evenwicht tussen de verbintenissen in de overeenkomst op duurzame basis te waarborgen. In dat geval kunnen de partijen onderhandelen over relevante delen van de overeenkomst, en deze wijzigen. Alle handels- of economische onderdelen van de overeenkomst, met inbegrip van de luchtvaart, die van kracht blijven of waarover opnieuw onderhandeld zou worden, behouden passende verbintenissen voor een gelijk speelveld.

Wat is er precies afgesproken over subsidies?

De EU en het VK zijn het eens geworden over twee elementen die ervoor zorgen dat geen van beide partijen handelsversturende subsidies gebruikt, en proberen op die manier banenverlies en het verleggen van investeringen te voorkomen.

1. Materiële regels

1.1 Algemene beginselen

Voor de toekenning van subsidies moet een reeks bindende beginselen in acht worden genomen. De belangrijkste beginselen zijn:

- een bijdrage aan een duidelijk omschreven doelstelling van algemeen belang (bijvoorbeeld de groene transitie);
- de noodzaak van overheidsmaatregelen om marktfalen te verhelpen (bijvoorbeeld zorgen voor schoolbusdiensten naar afgelegen dorpen);
- geschiktheid of stimulerend effect van de subsidie (er is geen andere maatregel beschikbaar die tot hetzelfde effect zou leiden);
- de evenredigheid van de subsidie, rekening houdend met de negatieve gevolgen ervan voor de handel tussen de EU en het VK.

1.2 Specifieke beginselen

Deze algemene beginselen worden aangevuld met specifieke bindende beginselen die van toepassing zijn op belangrijke sectoren (bv. luchtvervoer, energie, financiële diensten) of soorten steun (bv. redding en herstructurering van noodlijdende ondernemingen, onbeperkte garanties, uitvoersubsidies, diensten van openbaar economisch belang, grote grensoverschrijdende projecten).

De EU en het VK zijn ook overeengekomen in een gezamenlijke verklaring te verwijzen naar niet-bindende beginselen inzake andere specifieke subsidies in verband met onderzoek en ontwikkeling, de ontwikkeling van achtergestelde gebieden (de zogenaamde regionale subsidies) en subsidies voor de vervoerssector (luchthavens, havens, wegvervoer). Deze beginselen dienen als leidraad voor beide partijen bij de uitvoering en ontwikkeling van hun subsidieregels.

1.3 Transparantie

De EU en het VK maken informatie bekend op een officiële website of in een openbare databank binnen zes maanden na de toekenning van de subsidie en binnen 1 jaar voor subsidies in de vorm van belastingmaatregelen. In het Verenigd Koninkrijk zullen belanghebbenden, zoals concurrenten, die overwegen een verzoek om toetsing door een rechter van een subsidiebesluit in te dienen, ook de mogelijkheid hebben om nadere informatie te vragen om hen in staat te stellen de toepassing van de beginselen door de subsidieverlenende autoriteit te beoordelen en te beslissen of zij dergelijke subsidies voor de rechter betwisten.

2. Handhavingsinstrumenten

2.1 Waarborgen voor robuuste binnenlandse handhaving

De overeenkomst bevat garanties voor binnenlandse handhaving. Deze zullen ervoor zorgen dat de naleving van de algemene beginselen door concurrenten kan worden aangevochten en door rechtbanken in de EU of het VK kan worden geverifieerd. De rechter kan de begunstigen veroordelen tot terugbetaling van de subsidie indien hij bijvoorbeeld heeft vastgesteld dat de beoordelingsbeginselen niet correct op die subsidie zijn toegepast.

2.2 Doeltreffende geschillenbeslechting

De EU en het VK kunnen elk geschillen over de toepassing van de relevante bepalingen inzake subsidiecontrole onderwerpen aan het horizontale geschillenbeslechtingsmechanisme .

Niet-naleving door een partij van de arbitrale uitspraak kan leiden tot sancties die door het scheidsgerecht zijn toegestaan, zoals de opschorting van verbintenissen (wat bijvoorbeeld leidt tot de invoering van tarieven of quota voor goederen of tot andere belemmeringen voor markttoegang).

2.3 Unilaterale corrigerende maatregelen:

Elke partij heeft het recht unilaterale corrigerende maatregelen te nemen (bijvoorbeeld de herinvoering van tarieven of quota voor bepaalde producten) indien de andere partij een subsidie verleent op een wijze die aanzienlijke negatieve gevolgen heeft voor de handel of de investeringen tussen de partijen.

Hoe denkt u ervoor te zorgen dat belastingen niet worden gebruikt als middel om de mededinging te verstoren?

De partijen zijn het eens geworden over een clause over goed bestuur en toezeggingen om de belastingnormen inzake de uitwisseling van belastinginformatie, de bestrijding van belastingontwijking en de transparantie van de openbare belastingen te handhaven.

Deze bepalingen zijn gebaseerd op internationale normen, waaronder OESO-normen, met betrekking tot de uitwisseling van belastinginformatie, regels inzake rentebeperving, gecontroleerde buitenlandse ondernemingen en mismatches in verband met hybride structuren, en inzake de interne normen van de partij met betrekking tot openbare verslaggeving per land.

Daarnaast hebben de EU en het VK in een afzonderlijke gezamenlijke verklaring specifieke beginselen voor de bestrijding van schadelijke belastingregelingen geformuleerd en gezamenlijk bevestigd dat zij deze beginselen zullen toepassen. Zij kwamen ook overeen een jaarlijkse dialoog over de toepassing van deze beginselen te houden.

Hoe zult u ervoor zorgen dat de hoge sociale en arbeidsnormen van de EU, alsook de milieu- en klimaatbeschermingsniveaus in acht worden genomen?

Burgers in de EU en het VK profiteren van arbeids- en sociale normen en milieu- en klimaatverbintenissen die tot de strengste ter wereld behoren.

De naleving van deze normen en regels kan voor bedrijven kosten met zich meebrengen, maar aangezien zij worden gevolgd door de economische actoren op de interne markt van de EU, bestaat er geen risico op concurrentievervalsing.

Aangezien het VK, als buurland, zonder tarieven of quota toegang krijgt tot de EU-markt, zijn de partijen overeengekomen het huidige hoge beschermingsniveau te blijven handhaven om oneerlijke concurrentievoordelen als gevolg van een verlaging van hun respectieve beschermingsniveaus te voorkomen.

In die zin is een bindende en afdwingbare toezegging van non-regressie opgenomen in de hoofdstukken over arbeids- en sociale normen, milieu en klimaat, om ervoor te zorgen dat het huidige beschermingsniveau in de EU en het VK gehandhaafd blijft. Elke partij heeft zich er ook toe verbonden haar beschermingsniveau op deze gebieden mettertijd te verhogen.

Op welke gebieden zullen de beschermingsniveaus worden beschermd?

De EU en het VK zijn overeengekomen om de beschermingsniveaus te handhaven op het gebied van arbeids- en sociale normen, milieu en klimaat.

De arbeids- en sociale beschermingsniveaus bestrijken de volgende gebieden:

- grondrechten op arbeidsgebied;
- arbeidshygiëne en veiligheid;
- eerlijke arbeidsvoorwaarden en arbeidsnormen;
- informatie- en raadplegingsrechten op bedrijfsniveau, en
- herstructurering van ondernemingen.

De milieubeschermingsniveaus omvatten de volgende gebieden:

- industriële emissies;
- luchtmissies en luchtkwaliteit;
- behoud van de natuur en de biodiversiteit;
- afvalbeheer;
- bescherming en behoud van het aquatische milieu;
- bescherming en behoud van het mariene milieu;
- preventie, reductie en eliminatie van risico's voor de gezondheid van de mens of voor het milieu, veroorzaakt door de productie, het gebruik, het vrijkomen of de verwijdering van chemische stoffen, en
- beheer van de milieueffecten van landbouw- of voedselproductie, met name door het gebruik van antibiotica en ontsmettingsmiddelen.

Het klimaatbeschermingsniveau is van toepassing op:

- emissies en verwijderingen van broeikasgassen, met inbegrip van de respectieve doelstellingen voor de hele economie van de EU en het VK voor 2030, met inbegrip van hun systemen voor koolstofbeprijzing, en
- de geleidelijke afschaffing van ozonafbrekende stoffen.

Wat voorziet de overeenkomst met betrekking tot het milieu?

In het kader van een handelsovereenkomst tussen twee partijen met een ambitieus milieubeleid bevat de overeenkomst verschillende waarborgen op het gebied van milieubescherming, naast de non-regressieregels die van toepassing zijn op milieu-, klimaat-, arbeids- en sociale bescherming. Daarbij gaat het onder meer om:

- erkenning van de gedeelde biosfeer;
- dekking van toekomstige doelstellingen die nu in de wetgeving van de partijen zijn opgenomen — de doelstellingen voor afvalrecycling voor 2030, de waterdoelstellingen voor 2027 en de plafonds voor luchtverontreiniging voor 2030;
- volledige integratie van de belangrijkste milieubeginselen, met inbegrip van het voorzorgsbeginsel, het beginsel dat de vervuiler betaalt en het integratiebeginsel;
- volledige opname van de beginselen van het Verdrag van Aarhus met een gemoderniseerde tekst, met inbegrip van toegang tot de rechter, toegang tot informatie en inspraak van het publiek;
- een doeltreffend mechanisme voor samenwerking tussen het toezichthoudend orgaan of de toezichthoudende organen in het VK op het gebied van milieubescherming en de Commissie;
- de erkenning van de relevantie van procedures voor de beoordeling van de waarschijnlijke gevolgen van een voorgestelde activiteit voor het milieu, zoals een milieueffectbeoordeling of

een strategische milieubeoordeling.

Heeft de overeenkomst betrekking op de gezondheid en de kwaliteit van producten in de landbouw- en levensmiddelensector?

Het brede toepassingsgebied van de verbintenis inzake het milieu omvat duidelijk landbouw- en voedselproductie. Daarnaast worden twee van de belangrijkste gebieden voor een gelijk speelveld met betrekking tot landbouw en voedselproductie genoemd, namelijk het gebruik van antibiotica en ontsmettingsmiddelen.

Waarom is er geen afspraak over een onafhankelijk orgaan om non-regressie op milieugebied af te dwingen?

De overeenkomst voorziet in samenwerking tussen de Commissie en de betrokken Britse instanties bij het behoud van een gelijk speelveld op milieugebied. Wij merken op dat het VK in zijn interne wetgeving een of meer onafhankelijke organen wil oprichten die erop zullen toezien dat er geen achteruitgang optreedt, bijvoorbeeld het bureau voor milieubescherming en soortgelijke gedecentraliseerde organen.

Wat is er overeengekomen met betrekking tot klimaatverandering?

De overeenkomst voorziet in een ambitieus kader voor samenwerking in de strijd tegen klimaatverandering.

In het kader van de overeenkomst zijn beide partijen overeengekomen dat de strijd tegen de klimaatverandering, en met name de klimaatovereenkomst van Parijs van 2015, een essentieel onderdeel van hun partnerschap vormt. Elke schending van dit essentiële element door een partij geeft de andere partij het recht de overeenkomst geheel of gedeeltelijk te beëindigen of op te schorten. De strijd tegen klimaatverandering staat voor het eerst op gelijke voet met andere essentiële elementen, namelijk democratie, mensenrechten, de rechtsstaat en non-proliferatie van massavernietigingswapens.

De EU en het VK bevestigen ook hun ambitie om uiterlijk in 2050 voor de hele economie klimaatneutraliteit te bereiken.

In de overeenkomst is een non-regressiebeginsel opgenomen, met inbegrip van koolstofbeprijzing, om ervoor te zorgen dat het huidige niveau van klimaatbescherming in de EU en het VK gehandhaafd blijft. Dit betekent dat beide partijen zijn overeengekomen ervoor te zorgen dat het niveau van klimaatbescherming dat aan het eind van de overgangperiode van kracht is, ook in de toekomst wordt gewaarborgd. Bovendien heeft elke partij zich ertoe verbonden na verloop van tijd haar beschermingsniveau te verhogen.

Beide partijen zijn ook overeengekomen in de luchtvaarttitel geen vrijstelling van belasting te verlenen voor vliegtuigbrandstof.

Hoe zit het met koolstofbeprijzing?

Het VK heeft ook toegezegd vanaf 1 januari 2021 een systeem van koolstofbeprijzing in te voeren. De EU en het VK hebben zich ertoe verbonden ervoor te zorgen dat hun koolstofbeprijzingssystemen ook broeikasgasemissies van elektriciteitsopwekking, warmteopwekking, industrie en luchtvaart omvatten.

Zal het VK blijven deelnemen aan de EU-regeling voor de handel in emissierechten (ETS)?

Het VK zal niet langer deelnemen aan het emissiehandelssysteem van de EU, maar de partijen zullen serieus overwegen hun respectieve koolstofbeprijzingssystemen op zodanige wijze aan elkaar te koppelen dat de integriteit van deze systemen wordt gevrijwaard en de mogelijkheid wordt geboden om de doeltreffendheid ervan te vergroten. Dit zou afhankelijk zijn van een overeenkomst waarover in de toekomst afzonderlijk moet worden onderhandeld.

Waarom is er geen apart hoofdstuk over de strijd tegen klimaatverandering?

Klimaatverandering vormt een existentiële bedreiging voor de mensheid en beide partijen zijn vastbesloten de mondiale respons op deze dreiging te versterken.

Deze doelstellingen zijn opgenomen in het hoofdstuk over milieu en klimaat met specifieke verbintenissen inzake klimaatverandering en koolstofbeprijzing.

Hoe draagt de overeenkomst bij tot handel en duurzame ontwikkeling?

De EU en het VK erkennen in de overeenkomst dat hun bilaterale handel en investeringen moeten plaatsvinden op een wijze die bevorderlijk is voor duurzame ontwikkeling.

Daartoe zijn de EU en het VK overeengekomen de uitvoering van de Agenda 2030 van de Verenigde Naties en de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties te bevorderen en zich te houden aan de uitvoering van de desbetreffende internationaal overeengekomen beginselen, regels en overeenkomsten, zoals:

- door de EU en het VK geratificeerde verdragen van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) en het Europees Sociaal Handvest van de Raad van Europa;
- multilaterale milieuovereenkomsten, met inbegrip van multilaterale initiatieven in verband met de matiging van de klimaatverandering, zoals
- het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering en de Overeenkomst van Parijs van 2015;
- bestrijding van illegale handel in wilde dieren en planten, illegale houtkap en illegale, ongemelde en ongereguleerde visserij (IOO-visserij) en daarmee verband houdende handel.

Daarnaast hebben de EU en het VK afgesproken de handel en investeringen in groene goederen te bevorderen, bilateraal en internationaal samen te werken op het gebied van de duurzaamheidsagenda en verantwoordelijke bedrijfspraktijken aan te moedigen.

Heeft de EU in haar andere vrijhandelsovereenkomsten bepalingen opgenomen over een gelijk speelveld?

Elke vrijhandelsovereenkomst is anders, omdat daarin rekening wordt gehouden met de specifieke omstandigheden van de uitwisselingen van de EU met het derde land in kwestie.

De overeenkomst met het VK is uniek, aangezien het een overeenkomst met een voormalige lidstaat betreft. Het Verenigd Koninkrijk hanteert momenteel op veel regelgevingsgebieden dezelfde hoge normen als de EU. Bovendien starten beide partijen vanuit een uniek niveau en een unieke intensiteit van handel en investeringen als gevolg van hun economische integratie, en vanuit een hoge mate van verwevenheid en geografische nabijheid. Zodra de overeenkomst in werking treedt, wordt het VK de grootste vrijhandelspartner van de EU in Europa en de rest van de wereld.

Voorts voorziet de overeenkomst in een hoge mate van markttoegang, met inbegrip van een economisch partnerschap met nultarief en nulcontingenten voor alle goederen. Dit soort toegang tot de eengemaakte markt van de EU vereist duidelijke en geloofwaardige regels om eerlijke en open concurrentie te waarborgen, met inbegrip van een doeltreffend geschillenbeslechtsmechanisme en unilaterale maatregelen. Open en eerlijke concurrentie zal gunstig zijn voor consumenten en bedrijven in de EU en het VK.

VERVOER

Vervoer is een essentiële aanjager van economische voordelen in de betrekkingen tussen de EU en het VK. Jaarlijks worden ongeveer 210 miljoen passagiers en 230 miljoen ton vracht vervoerd tussen de EU en het VK, per vliegtuig, over zee, over de weg en per spoor.

Wat verandert er op 1 januari 2021?

Aangezien het VK een EU-lidstaat was en heeft deelgenomen aan de eengemaakte markt en de douane-unie van de EU, konden vervoerders vrij opereren tussen en binnen de eengemaakte markt, op basis van één vergunning of toelating, zonder onnodig te worden gehinderd door grenscontroles

en -controles.

Vanaf 1 januari 2021 zal het VK niet langer deel uitmaken van de eengemaakte markt en de douane-unie van de EU, of van het btw- en accijnsgebied van de Unie. Het zal daarom niet langer profiteren van het beginsel van het vrije verkeer van goederen en personen. Dit was de keuze van het Verenigd Koninkrijk.

Omdat het VK niet langer deel uitmaakt van de eengemaakte markt, zullen alle vervoersondernemingen die activiteiten tussen de EU en het Verenigd Koninkrijk verrichten, ervoor moeten zorgen dat de certificeringsvoorschriften van de EU en het VK worden nageleefd.

Het VK zal ook geen lid meer zijn van het Agentschap van de Europese Unie voor de veiligheid van de luchtvaart (EASA) en zal zijn eigen capaciteit voor luchtvaartveiligheidsdoeleinden moeten opbouwen.

In elk geval krijgen vervoersexploitanten te maken met veranderingen in de formaliteiten die vereist zijn bij het overschrijden van de grens tussen het VK en de EU.

Wat valt onder de ontwerp-overeenkomst inzake handel en samenwerking?

De overeenkomst heeft betrekking op de voorwaarden waaronder luchtvervoerders uit de EU en het VK, exploitanten van goederen- en personenvervoer over de weg, en zeevervoerders vanaf 1 januari 2021 diensten tussen de EU en het VK zullen kunnen verlenen. Het bepaalt ook de voorwaarden voor samenwerking tussen de EU en het VK op het gebied van luchtvaartveiligheid.

Belangrijk is dat de overeenkomst ook bepalingen bevat om ervoor te zorgen dat de concurrentie tussen exploitanten uit de EU en het VK plaatsvindt op een gelijk speelveld, waarbij een hoog niveau van vervoersveiligheid, werknemers- en passagiersrechten en milieubescherming wordt gewaarborgd.

LUCHTVAART

Hebben luchtvaartmaatschappijen nog steeds dezelfde rechten om tussen en binnen de EU en het VK te vliegen?

Vanaf 1 januari 2021 zal het VK niet langer deelnemen aan de volledig geliberaliseerde EU-luchtvaartmarkt en zullen Britse luchtvaartmaatschappijen niet langer als EU-luchtvaartmaatschappijen worden beschouwd.

Daardoor kunnen Britse luchtvaartmaatschappijen niet langer hetzelfde niveau van verkeersrechten genieten in het hele luchtruim van de EU.

Om de connectiviteit tussen luchthavens in de EU en het Verenigd Koninkrijk voor passagiers, goederen en post te waarborgen, bevat de overeenkomst nieuwe voorwaarden voor markttoegang en regelingen voor samenwerking op het gebied van luchtvaartveiligheid, beveiliging en luchtverkeersbeheer.

Britse luchtvaartmaatschappijen zullen over het grondgebied van de EU kunnen vliegen zonder te landen, technische stops maken op het grondgebied van de EU voor andere dan verkeersdoeleinden, en passagiers en/of vracht vervoeren op routes tussen een bepaald punt in het VK en een punt in de EU (de zogenaamde 3^e en 4^e vrijheden).

Luchtvaartmaatschappijen uit het Verenigd Koninkrijk zullen echter niet langer passagiers of vracht tussen twee punten in de EU kunnen vervoeren, of aansluitend vervoer tussen het VK en twee andere lidstaten (bv. Manchester-München-Warschau). Evenmin mogen zij passagiers verder vervoeren tussen het Verenigd Koninkrijk, een lidstaat en een derde land (de zogenaamde 5^e vrijheid, bv. Londen-Amsterdam-Bangkok).

De overeenkomst biedt de lidstaten en het Verenigd Koninkrijk niettemin de mogelijkheid om bilateraal dergelijke rechten van de 5^e vrijheid uit te wisselen, uitsluitend voor vrachtvervoer buiten de EU (bv. Parijs-Londen — New York).

Aan welke voorwaarden moeten luchtvaartmaatschappijen voldoen om in aanmerking te komen voor de overeenkomst?

Luchtvaartmaatschappijen uit het Verenigd Koninkrijk die in het kader van deze overeenkomst willen vliegen, zullen aan bepaalde voorwaarden moeten voldoen, zoals het hebben van een geldige vergunning van de bevoegde autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk, hun hoofdvestiging in het Verenigd Koninkrijk hebben en voor de meerderheid in handen zijn van en onder zeggenschap staan in het Verenigd Koninkrijk. Luchtvaartmaatschappijen uit het Verenigd Koninkrijk die aan het eind van de overgangperiode grotendeels in handen zijn van en onder zeggenschap staan in het Verenigd Koninkrijk, de EER en/of Zwitserland, mogen ook hun activiteiten voortzetten.

EU-luchtvaartmaatschappijen zullen soortgelijke voorwaarden inzake vergunningen en hoofdvestiging moeten naleven en aan de EU-voorschriften inzake meerderheidseigendom en zeggenschap door EU, de EER en Zwitserland moeten blijven voldoen.

Zullen Britse luchtvaartveiligheidscertificaten nog steeds geldig zijn?

Vanaf 1 januari 2021 zal het VK het regelgevingskader van de EU voor de veiligheid van de luchtvaart niet langer toepassen en niet langer deelnemen aan het Agentschap van de Europese Unie voor de veiligheid van de luchtvaart (EASA).

In de overeenkomst worden nieuwe regelingen vastgesteld voor de erkenning van toekomstige ontwerp- en milieucertificaten, alsook voor het toezicht op productieorganisaties, om het gebruik van op het grondgebied van de andere partij geproduceerde onderdelen te vergemakkelijken.

Hoewel dit overlappingsen en extra administratieve lasten niet wegneemt, zal het de handel in luchtvaartproducten vergemakkelijken.

De overeenkomst zorgt er ook voor dat bestaande ontwerpcertificaten die vóór 1 januari 2021 op grond van EU-regels zijn afgegeven, geldig blijven, zodat de producten en modellen waarop zij betrekking hebben verder kunnen worden gebruikt.

Hoe zit het met Britse organisaties, piloten, monteurs, examinatoren, instructeurs enz....?

Veel houders van Britse certificaten, waaronder piloten, monteurs, examinatoren en instructeurs, die hun activiteiten in de EU willen voortzetten, konden vóór het eind van de overgangperiode een certificaat van een EU-lidstaat verkrijgen. Bovendien hebben Britse organisaties die momenteel door de bevoegde autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk zijn gecertificeerd en die activiteiten in de EU willen voortzetten, bij het EASA een certificaat kunnen aanvragen om als organisatie uit een derde land te opereren.

Er zijn bij de EU-lidstaten duizenden aanvragen ingediend voor de overdracht van bewijzen van bevoegdheid als piloot, bijvoorbeeld bij het EASA, en bij het EASA voor certificaten die Britse bedrijven op gebieden zoals onderhoud van luchtvaartuigen of pilotenopleidingen in staat stellen te opereren als organisaties uit derde landen onder toezicht van het EASA en de EU-regels.

Voor meer details moeten belanghebbenden de desbetreffende "kennisgevingen van gereedheid" van de Commissie [\[5\]](#) raadplegen of voor technische kwesties naar de EASA-website verwijzen [\[6\]](#).

Bevat de overeenkomst specifieke bepalingen om eerlijke concurrentie tussen luchtvaartmaatschappijen te waarborgen?

De overeenkomst garandeert dat luchtvaartmaatschappijen aan beide zijden op voet van gelijkheid concurreren. Niet alleen zullen de horizontale bepalingen van de overeenkomst over een gelijk speelveld – met inbegrip van de bepalingen over sociale en milieukwesties – van toepassing zijn op de luchtvaart. De overeenkomst bevat ook specifieke bepalingen over zakelijke kwesties zoals grondafhandeling en slots (non-discriminatie en daadwerkelijke toegang), naast bepalingen ter bescherming van passagiersrechten.

Voorts garandeert de overeenkomst dat geen van beide partijen de belasting op brandstof die aan vliegtuigen wordt geleverd, op discriminerende basis kan verbieden, aangezien dit in strijd zou zijn met het waarborgen van een gelijk speelveld en het behalen van de doelstellingen inzake klimaatneutraliteit.

Zullen de EU-passagiersrechten nog steeds op dezelfde manier worden beschermd?

Vanaf 1 januari 2021 zullen passagiers die tussen de EU en het Verenigd Koninkrijk reizen niet meer dezelfde bescherming genieten, aangezien het VK een derde land zal zijn.

Dit betekent dat de EU-vliegtuigpassagiersrechten van toepassing blijven op vluchten vanuit het VK naar de EU door een EU-luchtvaartmaatschappij of op vluchten vanuit de EU naar het VK, ongeacht of deze vluchten door een luchtvaartmaatschappij uit de EU of het VK worden uitgevoerd. Zij gelden echter niet voor vluchten van Britse vliegmaatschappijen die van het VK naar de EU worden uitgevoerd.

Niettemin is in de overeenkomst bepaald dat beide partijen waarborgen dat doeltreffende maatregelen worden genomen om de toegang tot informatie voor passagiers, passagiers met een handicap en personen met beperkte mobiliteit, terugbetaling en compensatie en de efficiënte afhandeling van klachten te beschermen.

WEGVERVOER

Zullen wegvervoerders nog steeds dezelfde rechten hebben om tussen en binnen de EU en het VK te opereren?

Vanaf 1 januari 2021 hebben VK-ondernemingen niet langer een EU-vergunning en kunnen zij geen vervoersdiensten meer in de Unie verlenen als deel uitmakend van de eengemaakte markt.

De ontwerp-handels- en samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en het VK voorziet in quotavrije toegang van punt tot punt voor vervoerders van goederen over de weg tussen de EU en het VK. Dit betekent dat vrachtwagens uit het VK naar de EU kunnen gaan en uit de EU kunnen terugkeren, ook wanneer zij niet zijn geladen. Dezelfde rechten worden toegekend aan vervoerders uit de EU die van om het even welk punt in de EU naar het VK gaan en van het VK naar waar dan ook in de EU.

Zonder de overeenkomst zou slechts een zeer klein aantal exploitanten, die houder van een vergunning van de Europese Conferentie van Ministers van Verkeer (ECMT) zijn, dergelijke verplaatsingen kunnen maken.

Vrachtwagens uit het VK en de EU zullen ook maximaal twee extra ritten kunnen maken op het grondgebied van de andere partij, zodra zij de grens zijn overgestoken.

Hierdoor kunnen EU-vervoerders die een lading naar het VK vervoeren twee cabotageritten maken in het VK, waardoor het risico dat zij zonder lading naar de EU moeten terugkeren, wordt beperkt.

Voor vervoerders uit het Verenigd Koninkrijk kunnen deze extra activiteiten bestaan uit twee derdelandenvervoersactiviteiten (d.w.z. vervoer tussen twee lidstaten) of één grensoverschrijdende en één cabotageactiviteit (d.w.z. vervoer binnen twee punten van één lidstaat). Voor Ierland gelden speciale bepalingen, aangezien Noord-Ierse vervoerders twee cabotageritten in Ierland zullen kunnen uitvoeren.

De overeenkomst voorziet ook in volledige doorvoerrechten over elkaars grondgebied (om derde landen of andere delen van hun eigen grondgebied te bereiken).

Bevat de ontwerp-handels- en samenwerkingsovereenkomst specifieke bepalingen inzake verkeersveiligheid en eerlijke concurrentie tussen vervoerders?

Ja, dat klopt. Alle ondernemers, bestuurders en voertuigen die betrokken zijn bij grensoverschrijdende reizen, zullen gebonden zijn aan gemeenschappelijke strenge normen die in de overeenkomst zijn vastgesteld en die specifiek zijn voor de sector van het goederenvervoer over de weg. Deze omvatten met name de arbeidsomstandigheden van bestuurders, hun kwalificatieniveau, technische voorschriften voor voertuigen en minimumvoorwaarden voor ondernemers om een vergunning te verkrijgen. Dergelijke voorwaarden zijn van essentieel belang voor eerlijke concurrentie, goede arbeidsomstandigheden voor bestuurders en een hoog niveau van verkeersveiligheid. Bovendien zullen de bepalingen inzake eerlijke mededinging en sociale zaken die van toepassing zijn op de gehele overeenkomst ook van toepassing zijn op de sector van het goederenvervoer over de weg.

Zijn er speciale bepalingen om te waarborgen dat het goederenvervoer over de weg tussen Ierland en de rest van de EU kan worden voortgezet?

De overeenkomst voorziet in volledige doorvoerrechten. Dit betekent dat EU-exploitanten Groot-Brittannië kunnen doorkruisen om de EU of andere derde landen vanuit Ierland te bereiken (de zogenaamde "landbrug"). Op dezelfde manier kunnen Britse exploitanten via het grondgebied van de

EU doorreizen naar andere delen van het VK (bv. Noord-Ierland) of derde landen. Deze bepalingen zullen het mogelijk maken de logistieke verbindingen tussen Ierland en de rest van de EU via het VK voort te zetten. Ierse bedrijven kunnen gebruik blijven maken deze handelsroutes, tenzij zij besluiten rechtstreekse routes naar de rest van de EU over zee of door de lucht te gebruiken. De in Ierland en Noord-Ierland gevestigde exploitanten zullen ook twee cabotageritten kunnen verrichten op het grondgebied van de andere lidstaat.

Zullen de busdiensten tussen de EU en het VK op dezelfde wijze functioneren?

De ontwerpovereenkomst tussen de EU en het VK zal het mogelijk maken dat geregelde internationale busdiensten de EU en het VK blijven verbinden. De bepalingen ervan zijn in overeenstemming met die van het protocol bij de multilaterale Interbus-overeenkomst betreffende geregelde diensten en bijzondere vormen van geregeld vervoer, dat naar verwachting in 2021 in werking zal treden. Wanneer het protocol in werking treedt, zijn de overeenkomstige bepalingen van de overeenkomst niet langer van toepassing.

Ongeregeld internationaal vervoer zal vallen onder de multilaterale Interbus-overeenkomst van 2002, die de EU en momenteel zeven niet-EU-landen bestrijkt. Het Verenigd Koninkrijk zal op 1 januari 2021 tot die overeenkomst toetreden.

De overeenkomst bevat bijzondere bepalingen die van toepassing zijn op het eiland Ierland, waar geregelde en ongeregelde busdiensten die Ierland en Noord-Ierland verbinden, hun diensten op dezelfde wijze als voorheen kunnen voortzetten.

OVERIGE VERVOERSTHEMA'S

-

Wat zegt de ontwerpovereenkomst over spoorwegdiensten via de Kanaaltunnel?

De handels- en samenwerkingsovereenkomst bevat geen specifieke bepalingen over spoorwegdiensten.

Grensoverschrijdende spoorwegdiensten kunnen na 1 januari 2021 worden voortgezet, op voorwaarde dat spoorwegondernemingen uit de EU en het Verenigd Koninkrijk in het bezit zijn van vergunningen die krachtens het EU-recht geldig zijn voor de delen van de dienst die binnen de EU worden geëxploiteerd. Ondernemingen moeten ook voldoen aan de wettelijke vereisten die in de Europese Unie van toepassing zijn, bijvoorbeeld met betrekking tot veiligheidscertificaten, vergunningen voor rollend materieel en vergunningen voor het personeel (machinisten)^[7]; zij zullen in het bezit moeten zijn van geldige Britse vergunningen en moeten voldoen aan de Britse eisen voor activiteiten in het Verenigd Koninkrijk.

Wat zegt de ontwerp-handels- en samenwerkingsovereenkomst over zeevervoerdiensten?

De bepalingen over internationale maritieme diensten zijn in overeenstemming met andere vrijhandelsovereenkomsten van de EU en garanderen een open en wederkerige toegang tot de markten voor internationaal zeevervoer van de andere partij (bv. toegang tot havens, toegang tot havendiensten zoals loodsdiensten, herpositionering van containers enz.). Nationale cabotage in het zeevervoer zal echter worden uitgesloten.

COÖRDINATIE VAN DE SOCIALE ZEKERHEID EN VISA VOOR REIZEN VAN KORTE DUUR

Wat verandert er op 1 januari 2021?

Door de EU te verlaten, heeft het VK ervoor gekozen met ingang van 1 januari 2021 een einde te maken aan het vrije verkeer van personen tussen de EU en het VK.

Alle verplaatsingen na 1 januari 2021 vallen onder de bestaande immigratiewetgeving van de EU en het VK, die van toepassing is op alle onderdanen van derde landen.

Degenen die zich vóór 1 januari 2021 al in een grensoverschrijdende situatie tussen de EU en het VK bevonden of hadden bevonden, vallen onder het [terugtrekkingsakkoord](#), waarin hun recht op voortgezet verblijf is vastgelegd, dat non-discriminatie waarborgt en hun socialezekerheidsrechten

beschermt.

Wat valt onder de ontwerp-overeenkomst inzake handel en samenwerking?

Het Verenigd Koninkrijk weigerde een hoofdstuk over mobiliteit in de overeenkomst op te nemen, of enige bepaling ter vergemakkelijking van korte bezoeken of langdurig verblijf. De enige uitzondering betreft het tijdelijke verkeer van natuurlijke personen voor zakelijke doeleinden, of vorm van dienstverlening 4, zoals gedefinieerd in het hoofdstuk over de handel in diensten van dit document. Bijgevolg heeft de overeenkomst geen betrekking op het recht om (al dan niet met visum) binnen te komen, te werken, te wonen of te verblijven van EU-burgers in het VK of van Britse onderdanen in de EU.

De overeenkomst bevat niettemin een aantal coördinatiemaatregelen voor de sociale zekerheid ter bescherming van de rechten van EU-burgers die tijdelijk in het VK verblijven, naar het VK verhuizen of er werken, en van Britse onderdanen die na 1 januari 2021 tijdelijk in de EU verblijven, naar de EU verhuizen of er werken.

Betekent dit dat visa nodig zijn voor alle reizen tussen de EU en het VK?

Nee. De EU had reeds besloten Britse onderdanen toe te staan korte visumvrije bezoeken van maximaal 90 dagen binnen een periode van 180 dagen toe te staan, met ingang van 1 januari 2021. Het VK heeft ook besloten visumvrije korte bezoeken voor EU-burgers toe te staan.

Het besluit van de EU is afhankelijk van de voorwaarde dat het VK blijft voorzien in gelijke visumvrije reizen voor kortstondige bezoeken voor EU-burgers uit *alle* EU-lidstaten, zonder discriminatie tussen EU-onderdanen.

Indien het VK een visumplicht invoert voor onderdanen van ten minste één lidstaat, zal het wederkerigheidsmechanisme van de EU (artikel 7 van Verordening (EU) 2018/1806) onverwijld worden toegepast, wat betekent dat een reeks geleidelijk toenemende maatregelen wordt genomen, hetgeen zou kunnen leiden tot opschorting van de visumvrije status van het VK, indien het VK na onderling overleg de visumplicht niet laat vallen.

Mag het VK EU-burgers discrimineren in het kader van reizen van korte duur of sociale zekerheid?

Hoewel de EU en het VK vrij zijn om hun respectieve visumbeleid te bepalen, moet het VK alle onderdanen van EU-lidstaten gelijk behandelen; zij kan niet besluiten een vrijstelling van de visumplicht voor korte reizen toe te kennen aan burgers van bepaalde lidstaten, terwijl andere lidstaten worden uitgesloten.

Dit beginsel van non-discriminatie tussen EU-burgers is ook van toepassing op andere gebieden van de overeenkomst die rechtstreeks relevant zijn voor burgers, zoals tijdelijk verblijf voor zakelijke doeleinden, coördinatie van de sociale zekerheid of deelname aan programma's van de Unie.

Hoe zit het met een verblijf van langere duur?

Britse onderdanen die voornemens zijn langer dan 90 dagen in een EU-lidstaat te verblijven voor welk doel dan ook (bv. werk, onderzoek, studie, opleiding), kunnen dat doen onder de voorwaarden voor toegang en verblijf voor onderdanen van derde landen die zijn vastgelegd in de EU-wetgeving en de nationale wetgeving van de lidstaten.

EU-burgers die naar het VK willen verhuizen, moeten voldoen aan de toepasselijke immigratievoorwaarden die door de Britse regering zijn vastgesteld.

Wie valt onder de bepalingen over de coördinatie van de sociale zekerheid?

De overeenkomst heeft betrekking op EU-burgers, onderdanen van het VK en onderdanen van derde landen, staatlozen en vluchtelingen, in een grensoverschrijdende situatie per 1 januari 2021, die legaal in de EU of het VK verblijven en wier situatie vanuit het oogpunt van de sociale zekerheid niet beperkt is tot één land. Zij heeft ook betrekking op hun gezinsleden en nabestaanden.

Wat valt precies onder de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels?

De overeenkomst zorgt voor coördinatie van de socialezekerheidsuitkeringen. Zij zorgt er ook voor dat slechts één stel regels op een bepaald moment van toepassing is op een persoon. Dit voorkomt het risico dat een dergelijke persoon dubbele socialezekerheidsbijdragen betaalt of dat er op een bepaald moment geen wetgeving op hen van toepassing is en daarom geen sociale bescherming geniet.

De ontwerpovereenkomst biedt burgers van de EU en het VK een ruime bescherming. De meeste socialezekerheidsuitkeringen zullen worden gecoördineerd en beschermd tussen de EU en het VK, zodat burgers hun rechten behouden als bijvoorbeeld:

- zij zich in een grensoverschrijdende situatie bevinden of zullen bevinden, en werken of zullen werken in meer dan één land, waaronder het Verenigd Koninkrijk vanaf 1 januari 2021;
- zij wonen op het grondgebied van een partij en werken in een andere partij;
- zij verhuizen naar de andere partij, of
- zij reizen tussen de EU en het VK voor een tijdelijk verblijf.

Meer bepaald verliest een dergelijke persoon niet zijn recht op ouderdoms- en nabestaandenpensioenen, uitkeringen bij overlijden, uitkeringen bij vervroegde uittreding of moederschaps- en vaderschapsuitkeringen in verband met de geboorte van een kind in de andere partij.

Arbeidsongevallen zullen ook worden gecoördineerd zodat personen die buiten het land van verzekering werkzaam zijn, kunnen worden behandeld in de werkstaat waar het ongeval zich heeft voorgedaan. Indien zij naar de andere partij verhuizen, kunnen zij ook daar hun uitkeringen blijven ontvangen.

Wat valt er niet onder?

De overeenkomst voorziet in een gelijke behandeling van EU-burgers als onderdanen van het VK en omgekeerd wat betreft socialezekerheidsbijdragen en uitkeringen.

Er zijn echter enkele uitzonderingen. Zo zijn bepaalde prestaties niet opgenomen in de overeenkomst, wat betekent dat de toegang tot dergelijke uitkeringen wordt overgelaten aan de interne wetgeving, die er dan voor kan kiezen de betrokkenen verschillend te behandelen.

Dergelijke uitkeringen omvatten gezinstoeslagen, langdurige zorg, bijzondere, niet op premie- of bijdragebetaling berustende prestaties of diensten voor ondersteunde conceptie.

Wat gebeurt er met perioden waarin zowel in de EU als in het VK is gewerkt als het gaat om de voordelen van de betrokkene?

Een persoon verliest de in de EU en het VK gewerkte tijdvakken niet, waarmee rekening zal worden gehouden bij de vaststelling en berekening van zijn uitkeringen (bijvoorbeeld werkloosheidsuitkeringen, ouderdoms- en nabestaandenpensioenen).

Bij de vaststelling van het recht van een persoon op invaliditeitsuitkeringen zal ook rekening worden gehouden met tijdvakken van arbeid in het VK en de EU.

Welke bepalingen gelden er voor gezondheidszorg?

Gezondheidszorg valt onder het toepassingsgebied van de overeenkomst en de huidige regelingen blijven in beginsel van toepassing.

Een EU-burger die tijdelijk in het VK verblijft (als toerist, student of voor zaken) zal bijvoorbeeld blijven profiteren van noodzakelijke (zoals nood-) gezondheidszorg op basis van de Europese zorgverzekeringskaart.

Voor langere verblijven kunnen in de nationale immigratiewetgeving echter aanvullende eisen worden gesteld. Het VK legt onderdanen van derde landen vooralsnog een zorgtoeslag op als voorwaarde voor de afgifte van een inreisvisum voor verblijven van meer dan zes maanden. Deze toeslag moet ook door EU-burgers worden betaald, maar wordt vergoed voor studenten en personen die in hun lidstaat verzekerd blijven (houders van een meeneembaar S1-document, zoals hieronder nader wordt toegelicht).

Gepensioneerden zullen in hun woonstaat gezondheidszorg blijven ontvangen namens de staat die hun pensioen betaalt als zij naar het VK of de EU verhuizen. Hetzelfde geldt voor grensarbeiders die in de ene partij werken en in een andere partij wonen. Hoewel aanvullende vereisten van toepassing kunnen zijn op grond van de nationale immigratiewetgeving, waarborgt de overeenkomst dat het land van verzekering aan het land van verblijf kosten vergoedt, zodat uiteindelijk dezelfde regels gelden als nu.

Hoe zit het met gedetacheerde werknemers?

De detachering van werknemers maakt deel uit van het vrije verkeer van diensten binnen de EU, onder bepaalde voorwaarden. De overeenkomst bevat geen regels voor de detachering van werknemers uit het VK in de EU, of omgekeerd. Dit betekent bijvoorbeeld dat een werknemer die door het VK naar de EU wordt gestuurd om te werken, socialezekerheidsbijdragen moet betalen in de EU-lidstaat en onderworpen zal zijn aan de wetgeving van dat land.

Er is echter overeengekomen dat de lidstaten op dit gebied, als overgangsbepaling, na kennisgeving aan de Commissie kunnen verzoeken om het huidige detacheringssysteem voor een periode van maximaal 15 jaar voort te zetten. De lidstaten kunnen het detacheringssysteem eerder beëindigen.

Tijdens deze periode betalen gedetacheerde werknemers dan hun socialezekerheidsbijdragen in de partij die hen heeft toegezonden (d.w.z. het VK in het verstrekte voorbeeld).

VISSERIJ

-

De economische waarde van de visserij in de wateren van het VK voor EU-vaartuigen bedraagt 637 miljoen EUR^[8].

Dit vertegenwoordigt in waarde gemiddeld 12 % van de totale vangsten van de lidstaten, hoewel dit aanzienlijk verschilt van lidstaat tot lidstaat, variërend van minder dan 1 % voor Spanje tot 33 % voor Denemarken, 38 % voor Ierland en 43 % voor België.

Omgekeerd vangt het VK voor een waarde van 110 miljoen EUR aan aanlandingen in de exclusieve economische zone van de EU27 (10 % van zijn totale vangsten), hoewel de toegang tot de EU-wateren in het Kanaal van aanzienlijk belang is voor bepaalde visserijgemeenschappen in het VK.

Bovendien wordt een groot deel (meer dan 2/3) van de Britse visserijproductie uitgevoerd naar de EU-markt, terwijl de meeste lokaal verbruikte producten in het VK worden geleverd door handelspartners buiten de EU (IJsland, Noorwegen) of door verwerkingsbedrijven in de EU (Duitsland, Polen).

Wat zijn de gevolgen van het vertrek van het VK uit de EU?

Het VK verlaat het gemeenschappelijk visserijbeleid op 1 januari 2021 — het gezamenlijke rechtskader van de EU dat voorziet in gelijke toegang tot de EU-wateren voor de lidstaten, en stabiele regelingen voor de verdeling van quota en het duurzaam beheer van de bestanden.

Door het gemeenschappelijk visserijbeleid te verlaten, wordt het VK een onafhankelijke kuststaat. Hierdoor verandert het kader voor het visserijbeheer in het noordoostelijke deel van de Atlantische Oceaan en in de Noordzee. De EU en het VK zullen op grond van het internationaal recht verantwoordelijk worden voor het gezamenlijke beheer van ongeveer 100 gedeelde visbestanden. Dit is een ongekende uitdaging op het gebied van internationale samenwerking op het gebied van visserijbeheer.

De Britse wateren (d.w.z. de territoriale zee tot 12 zeemijl en de aangrenzende exclusieve economische zone tot 200 zeemijl) zullen niet langer deel uitmaken van de EU-wateren. Bij gebreke van andersluidende bepalingen zouden beide partijen niet langer automatisch toegang hebben tot elkaars wateren.

Wat valt onder de ontwerp-handels- en samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en het VK?

De overeenkomst bevat nieuwe regelingen voor het gezamenlijke een duurzame beheer van ongeveer honderd gedeelde visbestanden in de wateren van de EU en het VK, met volledige

inachtneming van de rechten en verplichtingen van elke partij als onafhankelijke kuststaat, en op basis van het beste beschikbare wetenschappelijke advies.

Het bevat nieuwe bepalingen over wederzijdse toegang tot de wateren in de exclusieve economische zone en in de 6-12 mijlszone, alsook over nieuwe stabiele regelingen voor de verdeling van quota.

-

Zullen de visserijgemeenschappen in de EU nog steeds hetzelfde niveau van toegang tot de Britse wateren hebben?

In het kader van de overeenkomst zullen alle wijzigingen van de quota-aandelen en de bepalingen over de toegang tot de wateren geleidelijk worden ingevoerd. Na een periode van stabiliteit van 5,5 jaar waarin de huidige regels over wederzijdse toegang van kracht blijven, voorziet de overeenkomst in jaarlijks overleg om het niveau van en de voorwaarden voor wederzijdse toegang tot de exclusieve economische zones en de territoriale wateren van elke partij vast te stellen.

De quota-aandelen voor de totaal toegestane vangsten van de gedeelde bestanden zullen geleidelijk worden gewijzigd, met inbegrip van bestanden die trilateraal (bv. met Noorwegen) of in multilaterale omstandigheden worden beheerd. Bij deze veranderingen zal rekening worden gehouden met de noodzaak om een duurzaam beheer van de mariene hulpbronnen te waarborgen en om de activiteiten en de bestaansmiddelen van de visserijgemeenschappen die van die wateren en hulpbronnen afhankelijk zijn, in stand te houden.

Hebben zij nog steeds toegang tot dezelfde quotaniveaus?

De overeenkomst voorziet in een geleidelijke wijziging van de quotaverdelingsregelingen. Bij de overeengekomen verlaging van de EU-quota-aandelen wordt rekening gehouden met de noodzaak om te zorgen voor een billijke lastenverdeling tussen de getroffen lidstaten en met de noodzaak om de bestaansmiddelen van de visserijgemeenschappen die van die wateren en hulpbronnen afhankelijk zijn, te vrijwaren.

De overeengekomen quota-aandelen zijn opgenomen in de bijlagen bij de overeenkomst en zorgen voor duidelijkheid op lange termijn.

Waarom hebben de partijen jaarlijks overleg nodig?

De EU en het VK zullen jaarlijks overleg plegen om gezamenlijk de totaal toegestane vangst voor elk bestand vast te stellen, d.w.z. de maximumhoeveelheden van een bestand (of bestanden) van een bepaalde omschrijving die in een bepaalde periode mogen worden gevangen. Daarbij wordt rekening gehouden met wetenschappelijk advies over instandhoudingsbehoeften en relevante sociaaleconomische factoren. Deze totaal toegestane vangsten worden vervolgens aan elke partij toegewezen overeenkomstig de in de overeenkomst vastgestelde quota-aandelen. Indien de partijen echter geen overeenstemming bereiken over een totaal toegestane vangst, wordt een voorlopige totaal toegestane vangst vastgesteld die overeenstemt met het niveau dat door de Internationale Raad voor het onderzoek van de zee (ICES) is aanbevolen, totdat een akkoord is bereikt.

De toegang tot elkaars wateren wordt verleend om gebruik te maken van de beschikbare vangstmogelijkheden. Na een aanpassingsperiode, wanneer de bestaande volledige toegang blijft bestaan, zullen de niveaus en voorwaarden voor wederzijdse toegang tot de wateren in jaarlijks overleg worden vastgesteld.

Wat gebeurt er als een partij besluit de toegang te weigeren of in te trekken?

Indien een partij na de aanpassingsperiode de toegang tot de andere partij wegens het ontbreken van overeenstemming over de totaal toegestane vangsten intrekt, kan de andere partij compenserende maatregelen toepassen, met inbegrip van de opschorting van tariefconcessies voor visserijproducten of de gehele of gedeeltelijke opschorting van de toegang tot haar wateren. Dergelijke compenserende maatregelen moeten in verhouding staan tot de economische en maatschappelijke moeilijkheden als gevolg van de intrekking van de toegang.

Een partij kan ook maatregelen nemen om bijvoorbeeld delen van de overeenkomst op te schorten op grond van de algemene vrijwaringsclausule van de overeenkomst, indien de sluiting van wateren ernstige sociale problemen oplevert voor visserijactiviteiten en voor de gemeenschappen die daarvan afhankelijk zijn.

Strekt de overeenkomst zich uit tot de van de Kroon afhankelijke gebieden van het Verenigd Koninkrijk (Jersey, Guernsey, Isle of Man)

De van de Kroon afhankelijke gebieden maken geen deel uit van het VK, maar worden internationaal vertegenwoordigd door het VK. Zij zijn onderworpen aan specifieke regels in de overeenkomst, die de rechten waarborgen van vaartuigen die momenteel in deze wateren vissen.

REGELINGEN VOOR RECHTSHANDHAVING EN JUSTITIËLE SAMENWERKING IN STRAFZAKEN

-

Het waarborgen van de veiligheid en beveiliging van de burgers van de EU en van het VK tegen gemeenschappelijke en zich ontwikkelende dreigingen zoals grensoverschrijdende criminaliteit, cybercriminaliteit en terrorisme blijft een gedeelde prioriteit van de EU en het VK.

Dit vereist doeltreffende en snelle samenwerking, gegevensuitwisseling en analyse.

Tegelijkertijd moet nauwe en alomvattende politieke en justitiële samenwerking met derde landen gepaard gaan met solide en blijvende garanties voor de bescherming van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden van personen, met inbegrip van gegevensbescherming.

Alle relevante bepalingen houden rekening met de status van het Verenigd Koninkrijk als derde land buiten het Schengengebied.

Wat verandert er op 1 januari 2021?

In de loop der jaren heeft de EU een alomvattend rechtskader voor snelle en gestructureerde grensoverschrijdende samenwerking tussen de EU-lidstaten opgebouwd om de ruimte waarbinnen criminelen en terroristen opereren te dichten en te zorgen voor snelle en doeltreffende onderzoeken en vervolgingen.

De keuze van het VK om de EU te verlaten en een derde land buiten de Schengensamenwerkingszone te worden, betekent dat het ook de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht van de EU verlaat. Dit rechtskader zal daarom vanaf 1 januari 2021 niet langer van toepassing zijn op het Verenigd Koninkrijk.

Zonder een overeenkomst zou de samenwerking tussen de EU en het VK alleen gebaseerd zijn geweest op internationale samenwerkingsmechanismen (zoals Interpol en de desbetreffende verdragen van de Raad van Europa). Het VK zou niet hebben kunnen profiteren van een samenwerkingskader met rechtshandavingsinstanties van de EU, zoals Europol en Eurojust.

Wat valt onder de ontwerp-handels- en samenwerkingsovereenkomst?

De overeenkomst heeft betrekking op samenwerking op het gebied van rechtshandhaving en strafrecht.

De EU en het VK zijn met name overeengekomen een nieuw kader voor rechtshandhaving en justitiële samenwerking in strafzaken vast te stellen, dat nauwe samenwerking tussen de nationale politieke en justitiële autoriteiten mogelijk maakt, met inbegrip van ambitieuze uitleveringsregelingen, en een snelle uitwisseling van essentiële gegevens.

Waarom heeft de EU het VK verzocht om in het kader van politieke en justitiële samenwerking zich tot bescherming van de grondrechten en individuele vrijheden te verplichten? Wat is er overeengekomen?

De overeenkomst voorziet in nauwe betrekkingen tussen de EU en het VK op het gebied van rechtshandhaving en justitiële samenwerking in strafzaken. Zij zou onder meer betrekking hebben op ambitieuze uitleveringsregelingen en de uitwisseling van gevoelige informatie die van invloed kan zijn op mensenlevens of -rechten (bijvoorbeeld door vrijheidsbeneming). Dergelijke betrekkingen vereisen een hoge mate van vertrouwen in de eerbiediging van de mensenrechten in kwestie en een consensus over de manier waarop wij deze rechten beschermen.

Daarom verbindt het akkoord de EU, haar lidstaten en het Verenigd Koninkrijk de democratie en de rechtsstaat te blijven eerbiedigen en de grondrechten te beschermen en toe te passen, zoals die

welke zijn vastgelegd in het Europees Verdrag voor de rechten van de mens (EVRM), de referentietekst over de grondrechten in 47 landen op het Europese continent en daarbuiten.

Worden mijn gegevens nog steeds beschermd op grond van de overeenkomst?

De overeenkomst bevat ook een verbintenis van de EU en het VK om hoge gegevensbeschermingsnormen te handhaven. In beginsel neemt de overdragende partij bij de doorgifte van persoonsgegevens haar regels over de internationale doorgifte van persoonsgegevens in acht.

Voor rechtshandhaving en justitiële samenwerking zijn hoge gegevensbeschermingsnormen van essentieel belang. Deze moeten worden vastgesteld door middel van eenzijdig door beide partijen genomen adequaatheidsbesluiten. Aan EU-zijde zijn dit besluiten waarin wordt bevestigd dat de normen van het VK in wezen gelijkwaardig zijn aan de EU-normen die zijn vastgesteld in de algemene verordening gegevensbescherming (GDPR) en de rechtshandavingsrichtlijn van de EU, en dat zij specifieke aanvullende gegevensbeschermingsnormen in acht nemen die voortvloeien uit adviezen van het Hof van Justitie van de EU.

De Europese Commissie werkt sinds maart intensief aan haar adequaatheidsbesluiten voor het VK. Zodra de Commissie van mening is dat de ontvangen informatie toereikend is, zal zij het goedkeuringsproces onverwijld starten. De vaststelling van elk adequaatheidsbesluit vereist een advies van het Europees Comité voor gegevensbescherming (EDPB) en het groene licht van de lidstaten (als onderdeel van een comitologieprocedure).

Dit betekent dat er een tijdsspanne zal zijn tussen de mogelijke toepassing van de overeenkomst en de vaststelling van adequaatheidsbesluiten. Om die reden is een overbruggingsoplossing gevonden en in de overeenkomst opgenomen om stabiliteit en continuïteit in die overgangperiode te waarborgen.

Wat gebeurt er als het VK zijn toezeggingen over grondrechten en gegevensbescherming niet nakomt?

Naast specifieke geschillenbeslechtsmechanismen bevat de overeenkomst bepalingen over de opschorting en beëindiging van het deel van de overeenkomst dat over rechtshandhaving en justitiële samenwerking gaat, indien de waarborgen voor de bescherming van de fundamentele vrijheden en persoonsgegevens van de mensenrechten niet langer gewaarborgd zijn, of in geval van ernstige schending van een verplichting uit hoofde van de overeenkomst.

Zullen persoonsgegevens van passagiers (PNR-gegevens) verder worden uitgewisseld om terrorisme en andere vormen van ernstige criminaliteit te voorkomen, op te sporen en te onderzoeken?

De ontwerpovereenkomst tussen de EU en het VK omvat ambitieuze regelingen voor tijdige, doeltreffende en efficiënte uitwisseling van passagiersgegevens (Passenger Name Records — PNR) en de bescherming van gegevens die door luchtvaartmaatschappijen uit de EU aan het VK worden gedeeld.

Een essentiële voorwaarde voor deze regelingen is dat het VK gegevensbeschermingsnormen toepast die in wezen gelijkwaardig zijn aan de EU-normen, namelijk de algemene verordening gegevensbescherming en de richtlijn wetshandhaving, en dat het voldoet aan specifieke aanvullende gegevensbeschermingsnormen die voortvloeien uit het advies van het HvJ-EU over de PNR-overeenkomst tussen de EU en Canada (advies 1/15).

Worden DNA, vingerafdrukken en voertuigregistratiegegevens uitgewisseld tussen het VK en de EU voor rechtshandavingsdoeleinden? (Prüm)

In de onderhandelingsrichtsnoeren is bepaald dat regelingen moeten worden vastgesteld voor een tijdige, doeltreffende, efficiënte en wederkerige uitwisseling van gegevens over DNA, vingerafdrukgegevens en voertuigregistratiegegevens (de zogenaamde "Prüm-gegevens" — die nooit eerder tussen de EU en een niet-Schengenland zijn uitgewisseld).

Wat DNA-gegevens en vingerafdrukgegevens betreft, zal er echter geen rechtstreekse, realtime toegang tot dergelijke gevoelige persoonsgegevens zijn, maar alleen via een gedecentraliseerd systeem dat bevestigt dat er sprake is van een match (hit/no hit). In geval van een match zijn

aanvullende stappen nodig om verdere persoonsgegevens te verkrijgen in overeenstemming met de toepasselijke wetgeving van het land dat deze gegevens bewaart.

Essentiële voorwaarden voor dergelijke regelingen zijn dat het VK gegevensbeschermingsnormen toepast die in wezen gelijkwaardig zijn aan die van de EU-rechtshandhavingsrichtlijn, en de EU-lidstaten wederzijdse toegang verleent tot gegevens die op nationaal niveau van het VK beschikbaar zijn, op dezelfde wijze als de EU27-lidstaten.

Behoudt het VK toegang tot het Schengeninformatiesysteem (SIS)?

Het Schengeninformatiesysteem (SIS) is het meest gebruikte en grootste informatie-uitwisselingssysteem voor veiligheid en grensbeheer in Europa. Het stelt bevoegde nationale autoriteiten in het Schengengebied, zoals politie en grenswachten, in staat signaleringen van personen of voorwerpen in te voeren en te raadplegen.

Het Verenigd Koninkrijk kan, net als andere derde landen die niet tot Schengen behoren, geen toegang hebben tot het SIS. SIS is immers intrinsiek verbonden met het vrije verkeer van personen en is alleen toegankelijk voor lidstaten en zeer nauw geassocieerde landen die alle begeleidende verplichtingen aanvaarden (bv. derde landen die samen met de lidstaten Schengen opbouwen).

In plaats daarvan worden in de overeenkomst, rekening houdend met de toekomstige status van het VK, nieuwe manieren voor gegevensuitwisseling vastgesteld, waaronder gegeven over gezochte en vermiste personen en voorwerpen.

Dit zal worden bereikt met behulp van verschillende complementaire instrumenten. Het gaat daarbij om:

- volledige gebruikmaking van Interpol-signaleringen;
- bestaande bilaterale regelingen voor de uitwisseling van waarschuwingen of andere informatie tussen rechtshandavingsinstanties;
- regelingen voor de samenwerking van het VK met Europol als derde land, en
- veilige communicatiekanalen om de samenwerking te vergemakkelijken en te versnellen.

Zal het VK nog deelnemen aan Europol en Eurojust?

Als derde land zal het VK niet langer deelnemen aan EU-instanties voor rechtshandhaving en justitiële samenwerking, zoals Europol en Eurojust. Het zal geen inspraak meer hebben in de besluiten van deze agentschappen.

Niettemin zal de ontwerpovereenkomst tussen de EU en het VK doeltreffende samenwerking tussen het Verenigd Koninkrijk en Europol en Eurojust mogelijk maken, overeenkomstig de in de EU-wetgeving vastgestelde regels voor samenwerking met derde landen.

Dit zal bijdragen tot een robuuste capaciteit voor de aanpak van zware grensoverschrijdende criminaliteit.

In de praktijk zullen afspraken over Europol en Eurojust het VK in staat stellen deel te nemen aan gemeenschappelijke operaties, onderzoeksteams en analyseprojecten op specifieke criminaliteitsgebieden zoals drugshandel of terrorisme, analytische ondersteuning van Europol te krijgen, gebruik te maken van gemeenschappelijke beveiligde communicatiekanalen, verbindingsofficieren naar Europol en een verbindingsofficier van justitie naar Eurojust detacheren, gegevens uit te wisselen en te worden geïnformeerd over relevante gegevens over het VK. Het VK zal geen toegang hebben tot het Europol-informatiesysteem, noch volledige toegang hebben tot het casemanagementsysteem van Eurojust, en evenmin een rol spelen in het bestuur van de twee EU-agentschappen.

Zal het VK nog deelnemen aan het Europees aanhoudingsbevel?

Het Europees aanhoudingsbevel is een intern EU-instrument dat uitsluitend tussen de lidstaten wordt gebruikt en onderworpen is aan de rechtspraak van het Hof van Justitie van de EU. Daarom zal het niet langer samen met het VK worden gebruikt.

De ontwerpovereenkomst tussen de EU en het VK maakt de snelle uitlevering van criminelen tussen de EU en het VK mogelijk, waardoor lange uitleveringsprocedures worden vermeden dankzij gestroomlijnde procedures, strikte termijnen, robuuste waarborgen, procedurele rechten en

rechterlijke controle. Dit niveau van samenwerking is ongekend voor een derde land dat niet tot Schengen behoort.

Op grond van de overeenkomst kunnen het VK of de EU-lidstaten in een aantal specifieke gevallen de uitlevering weigeren of om aanvullende waarborgen verzoeken, met name ten aanzien van eigen onderdanen.

Wederzijdse rechtshulp in strafzaken, met inbegrip van bevrozing en verbeurdverklaring van vermogensbestanddelen

Het toekomstige partnerschap zal de toepassing van het Verdrag van de Raad van Europa betreffende wederzijdse rechtshulp met derde landen in strafzaken vergemakkelijken en aanvullen, bijvoorbeeld door de procedures te stroomlijnen, termijnen vast te stellen en gebruik te maken van standaardformulieren en technologische vooruitgang. De samenwerking omvat een breed scala van onderzoeksmaatregelen, waaronder verzoeken tot bevrozing en verbeurdverklaring van voorwerpen.

Zullen de EU en het VK samenwerken op het gebied van de bestrijding van het witwassen van geld?

De overeenkomst tussen de EU en het VK voorziet in samenwerking bij de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering. Zij bevestigt dat de EU en het VK zich blijven inzetten voor de normen van de Financial Action Task Force (FATF).

Daarnaast worden regelingen vastgesteld om de transparantie van de uiteindelijk begunstigen voor vennootschappen en trusts en de uitwisseling van dergelijke informatie tussen bevoegde autoriteiten te waarborgen.

Zullen de EU en het VK nog steeds samenwerken op het gebied van buitenlands beleid, veiligheid en defensie?

Hoewel de EU ook had voorgesteld een kader op te zetten voor samenwerking op het gebied van buitenlands beleid, veiligheid en defensie om externe veiligheidsdreigingen aan te pakken, wilde het VK niet onderhandelen over bepalingen op deze gebieden.

Vanaf 1 januari 2021 beschikken het VK en de EU dus niet over een kader voor het ontwikkelen en coördineren van gezamenlijke antwoorden op uitdagingen op het gebied van buitenlands beleid, bijvoorbeeld het opleggen van sancties aan onderdanen of economieën van derde landen.

Voor elke deelname van het VK aan het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid van de EU (GBVB) en het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid (GVDB), met inbegrip van defensie-integratie en capaciteitsontwikkeling, zoals het Europees Defensiefonds (EDF), permanente gestructureerde samenwerking (PeSCo) of de gecoördineerde jaarlijkse evaluatie inzake defensie (CARD) gelden strikte regels over deelname van derde landen.

THEMATISCHE SAMENWERKING

Er zijn nog andere onderwerpen waarover de EU en het VK van oordeel zijn dat het in hun wederzijds belang is om in de toekomst een nauwe samenwerking voort te zetten; dit zijn met name gezondheidsbeveiliging, cyberveiligheid en informatiebeveiliging.

Beveiliging van de volksgezondheid

Internationale samenwerking is van cruciaal belang om de gezondheid van de bevolking over de grenzen heen te beschermen, zoals onlangs is gebleken uit de aanhoudende coronacrisis.

De EU-lidstaten hebben hun samenwerking op het gebied van gezondheidsbeveiliging georganiseerd via een aantal structuren, waaronder het systeem voor vroegtijdige waarschuwing en maatregelen, het Gezondheidsbeveiligingscomité en het Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding.

- Het **systeem voor vroegtijdige waarschuwing en maatregelen (EWRS)** van de Europese Unie is een platform met beperkte toegang voor het monitoren van bedreigingen voor de volksgezondheid in de EU. Toegang tot en meldingen op het platform zijn vertrouwelijk en

voorbehouden aan het Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding, de EU-lidstaten en de Europese Commissie.

- Het **Gezondheidsbeveiligingscomité van de EU** is een speciaal forum voor gezondheidsbeveiliging, en omvat de EU-lidstaten en de Europese Commissie. Het Comité versterkt de coördinatie en uitwisseling van beste praktijken en informatie over nationale paraatheidsactiviteiten en biedt een platform voor overleg tussen de lidstaten om nationale reacties op ernstige grensoverschrijdende bedreigingen van de volksgezondheid te coördineren.
- Het **Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding (ECDC)** is een onafhankelijk agentschap van de EU, dat tot taak heeft de Europese respons op infectieziekten te versterken.

Deze structuren zijn doorgaans alleen toegankelijk voor EU-instellingen en lidstaten.

Betekent dit dat er met ingang van 1 januari 2021 geen sprake is van samenwerking op het gebied van gezondheidsbeveiliging tussen de EU en het VK?

Rekening houdend met de geografische nabijheid zijn de EU en het VK het eens geworden over specifieke bepalingen voor samenwerking op het gebied van gezondheidsbeveiliging, waarbij zij met name verwijzen naar de mogelijkheid dat het VK wordt uitgenodigd om tijdelijk deel te nemen aan een reeks EU-structuren.

- De EU en het VK zijn het eens geworden over de mogelijke deelname van het VK aan het **systeem voor vroegtijdige waarschuwing en maatregelen (EWRS) en aan het Gezondheidsbeveiligingscomité van de EU**, wanneer een gedeelde gezondheidsbedreiging dit noodzakelijk of raadzaam maakt.

Het besluit over de deelname van het VK zal unilateraal door de EU per geval worden genomen en zal altijd beperkt zijn in tijd en reikwijdte.

In de overeenkomst is bepaald dat het VK zich bij zijn deelname aan deze structuren moet houden aan de regels en voorschriften die van toepassing zijn op het EWRS en het Gezondheidsbeveiligingscomité van de EU. Dit zijn dezelfde verplichtingen die ook gelden voor de EU-lidstaten.

- De EU en het VK zijn overeengekomen dat het **Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding** en de bevoegde Britse instantie die verantwoordelijk is voor surveillance, epidemiologische inlichtingen en wetenschappelijk advies over infectieziekten, zullen samenwerken bij kwesties van wederzijds belang en daartoe een memorandum van overeenstemming kunnen sluiten.

Bestaan soortgelijke uitzonderingen voor andere derde landen in de directe omgeving van de EU, zoals Zwitserland of Noorwegen?

De voor het VK geldende regeling voor samenwerking met de EU op het gebied van gezondheidsbeveiliging weerspiegelt de voorwaarden die gelden voor andere derde landen waarmee de EU op dit beleidsterrein samenwerkt.

Cyberbeveiliging

Cyberdreigingen zijn vaak grensoverschrijdend van aard en kosten de wereldeconomie naar schatting 400 miljard EUR per jaar. Deze aanslagen kunnen onze veiligheid, welvaart en democratische orde aantasten.

Gezien de toenemende uitdagingen op het gebied van cyberbeveiliging werken de EU-lidstaten op verschillende niveaus samen om de hoogst mogelijke bescherming van hun burgers te waarborgen. Deze samenwerking kan worden uitgebreid tot derde landen.

Hoe zal de EU in de toekomst samenwerken met het VK?

De overeenkomst bevat een aantal initiatieven tussen de EU en het VK, waaronder een regelmatige dialoog over cyberbeveiliging, en samenwerkingsacties op internationaal niveau om de cyberweerbaarheid op wereldniveau en met betrekking tot derde landen te versterken.

De EU en het VK zijn ook overeengekomen beste praktijken en acties uit te wisselen die gericht zijn op het bevorderen en beschermen van een open, vrije en veilige cyberspace.

Op verzoek van de bevoegde autoriteiten van de EU kunnen deze maatregelen het VK onder meer de mogelijkheid bieden om:

- samen te werken met het **EU-computercrisisteam** (CERT-EU) om informatie uit te wisselen over cybergerelateerde instrumenten en methoden;
- deel te nemen aan activiteiten van de bij Richtlijn (EU) 2016/1148 opgerichte **samenwerkingsgroep** in verband met capaciteitsopbouw, veiligheidsgelateerde oefeningen, beste praktijken op het gebied van risico's en incidenten, bewustmaking, onderwijs en opleiding, en onderzoek en ontwikkeling;
- deel te nemen aan bepaalde activiteiten van het **Agentschap van de Europese Unie voor cyberbeveiliging** (Enisa) in verband met capaciteitsopbouw, kennis en informatie, bewustmaking en onderwijs.

Afzonderlijke overeenkomst: Informatiebeveiliging

De uitwisseling van gerubriceerde informatie tussen partners blijft een belangrijk instrument voor samenwerking bij het aanpakken van gemeenschappelijke veiligheidsdreigingen.

Als een gezamenlijke veiligheidsdreiging dit noodzakelijk maakt, kan bepaalde gerubriceerde EU-informatie met derde landen worden gedeeld, maar alleen per geval en op voorwaarde dat tussen de EU en een derde land een specifieke informatiebeveiligingsovereenkomst is gesloten.

Tegen deze achtergrond hebben de EU en het VK een informatiebeveiligingsovereenkomst gesloten. De overeenkomst zal de EU en het VK in staat stellen gerubriceerde informatie uit te wisselen, waarbij sterke garanties worden geboden met betrekking tot de verwerking en bescherming van de uitgewisselde informatie.

Waarom heeft u een afzonderlijke overeenkomst over informatiebeveiliging gesloten, en waarom zijn de bepalingen niet opgenomen in de overeenkomst tussen de EU en het VK?

Dit is een van de standaardbeveiligingsovereenkomsten die de EU met derde landen heeft gesloten. Deze overeenkomsten bieden de nodige waarborgen voor de bescherming van de uitwisseling van gerubriceerde EU-gegevens (EUCI) die aan derden worden vrijgegeven. Zij vormen de basis voor de uitwisseling van EUCI en vermelden het maximum- en minimumniveau van EUCI die mogen worden uitgewisseld.

Hoe worden geschillen beheerd en welke rechtsmiddelen zijn er in geval van niet-naleving?

De informatiebeveiligingsovereenkomsten bieden een juridisch kader, dat ook bepalingen over geschillenbeslechting omvat die gebaseerd zijn op overleg tussen de partijen.

Hoe zit het met irreguliere migratie; waarom werd dit niet besproken?

Tijdens de onderhandelingen over de overeenkomst en in overeenstemming met de politieke verklaring heeft de Commissie het VK voorgesteld een regelmatige dialoog op te zetten om samen te werken bij de aanpak van irreguliere migratie.

Het VK ging niet akkoord met dit EU-voorstel en was daarentegen geïnteresseerd in het sluiten van EU-overeenkomsten over de overname van illegaal binnengekomen of verblijvende personen en de overdracht van niet-begeleide minderjarige asielzoekers. Geen van deze twee onderwerpen viel echter onder het EU-mandaat.

In het kader van de overeenkomst hebben de partijen overeenstemming bereikt over een gezamenlijke verklaring over deze kwestie, waarbij zij opmerkten dat het VK wellicht bilateraal een aantal lidstaten over deze aangelegenheden wil benaderen.

DEELNAME AAN EU-PROGRAMMA'S

De EU-lidstaten gebruiken, op basis van hun zeer nauwe partnerschap en hun gemeenschappelijke waarden en doelstellingen, delen van de EU-begroting voor de financiering van gezamenlijke programma's op vele gebieden.

Bepaalde gebieden, zoals regionale ontwikkeling en cohesie, milieubescherming, landbouwsteun, civiele bescherming of defensievermogens, profiteren van bijzonder nauwe samenwerking.

Wat zijn de gevolgen van het verlaten van de EU?

Als derde land heeft het VK niet het recht om deel te nemen aan EU-programma's, aangezien deze alleen aan EU-lidstaten zijn voorbehouden.

Maar als dit in het belang van de EU is, kunnen niet-EU-landen onder duidelijk omschreven voorwaarden deelnemen. Gedetailleerde bepalingen voor een dergelijke deelname zijn vastgelegd in de basisbesluiten van de EU tot vaststelling van elk programma en in de desbetreffende regels van het meerjarig financieel kader 2021-2027.

Waren de voorwaarden voor de voortgezette deelname van het VK aan programma's van de Unie gebaseerd op het bestaande rechtskader, of zijn zij toegesneden op het VK?

De EU en het VK hebben zich bij het bereiken van overeenstemming over de overkoepelende beginselen en voorwaarden voor deelname van het VK gebaseerd op het bestaande rechtskader voor de deelname van derde landen aan programma's van de Unie: een billijke en passende financiële bijdrage, bepalingen inzake goed financieel beheer, eerlijke behandeling van deelnemers en passende raadplegingsmechanismen.

Hoe wordt de financiële bijdrage berekend?

De billijke en passende financiële bijdrage wordt gewaarborgd door:

- een bijdrage op basis van de welvaart van het VK in verhouding tot de welvaart van de EU. De bijdrage van het VK zal evenredig zijn aan zijn bbp;
- een deelnamevergoeding ter dekking van de administratieve kosten van de organisatie van het systeem van programma's van de Unie. De deelnamevergoeding, die een nieuw soort bijdrage is, zal geleidelijk worden ingevoerd;
- daarnaast, voor Horizon Europa, een standaardaanpassingsmechanisme dat zorgt voor een evenwicht tussen de bijdragen van het VK en de voordelen voor zijn entiteiten, door middel van specifieke corrigerende maatregelen.

De EU en het VK zijn overeengekomen samen te werken om te zorgen voor een goed financieel beheer van de middelen die worden gebruikt voor de uitvoering van de programma's, met inbegrip van de bijdragen van het VK. Goed financieel beheer heeft betrekking op kwesties als het controleren van de uitvoering van het programma of het bestrijden van fraude.

Is er een vaste duur voor deelname aan een programma van de Unie?

Gezien de langetermijnplanning die nodig is voor de uitvoering van de programma's en de stabiliteit die nodig is om het welslagen ervan te waarborgen, kwamen de partijen ook overeen dat het VK zich zou moeten verbinden tot de volledige periode voor elk programma waaraan het deelneemt gedurende het meerjarig financieel kader 2021-2027.

Aan welke programma's van de Unie zal het VK ook in de toekomst deelnemen?

Bij het begin van de onderhandelingen verzocht het VK zijn deelname aan vijf EU-programma's voort te mogen zetten. Het betrof de volgende programma's: Horizon Europa, het Euratom-programma voor onderzoek en opleiding, de internationale thermonucleaire experimentele reactor (ITER), Copernicus en Erasmus.

Het verzocht ook om toegang tot de diensten van het European Geostationary Navigation Overlay

System (Egnos) en de diensten van ruimtebewaking en -monitoring (SST) van de EU.

De partijen konden overeenkomen dat het VK blijft deelnemen aan de volgende EU-programma's:

- **Horizon Europa**

Horizon Europa is het nieuwe zevenjarige programma voor onderzoek en innovatie van de Europese Unie. Met een voorgestelde programmabegroting van ongeveer 100 miljard EUR zal Horizon Europa de EU-lidstaten en geassocieerde derde landen ondersteunen bij het ontsluiten van hun nationale onderzoeks- en innovatiepotentieel bij de financiering van grensverleggende onderzoeksprojecten, beurzen en de mobiliteit van onderzoekers. Horizon Europa stelt ambitieuze, EU-brede doelstellingen vast om een aantal van de grootste problemen van vandaag aan te pakken, zoals gezondheids crises of de strijd tegen klimaatverandering, aangezien het de technologische en industriële capaciteiten in de hele EU versterkt.

- **Euratom-programma voor onderzoek en opleiding**

Als aanvulling op Horizon Europa omvat het Euratom-programma voor onderzoek en opleiding onderzoeks- en opleidingsactiviteiten om de nucleaire veiligheid, de beveiliging, het beheer van radioactief afval en de stralingsbescherming voortdurend te verbeteren. Voorts wordt in het kader van het programma onderzoek gedaan naar het medische gebruik van straling ten behoeve van alle Europese burgers.

- **Internationale Thermonucleaire Experimentele Reactor (ITER)**

De kernfusietestfaciliteit ITER wordt momenteel gebouwd in Zuid-Frankrijk en zal, zodra deze voltooid is, de haalbaarheid van fusie als grootschalige en koolstofvrije energiebron moeten aantonen op basis van hetzelfde principe dat de zon en de sterren van energie voorziet. Het project werd tot dusver gefinancierd en beheerd door zeven leden (EU, India, Japan, China, Rusland, Zuid-Korea en de Verenigde Staten), waarbij de EU de gastpartij en belangrijkste contribuant is (45 %). Het Verenigd Koninkrijk zal aan het programma deelnemen via zijn associatie met Euratom.

- **Copernicus**

Copernicus is het Europese systeem voor het monitoren van de aarde. Het bestaat uit een complexe reeks systemen die gegevens uit verschillende bronnen verzamelen: aardobservatiesatellieten en in-situsensoren zoals grondstations, boordsensoren en sensoren op zee. Het verwerkt deze gegevens en verstrekt gebruikers betrouwbare en actuele informatie via een reeks diensten die verband houden met milieu- en veiligheidskwesties.

De EU en het VK waren het er ook over eens dat het VK toegang zou blijven hebben tot de diensten die worden verricht door:

- **EU-ruimtebewaking & -monitoring (SST)**

Met deze tak van haar ruimtevaartprogramma kan de EU de bewegingen van ruimteobjecten die in een baan om de aarde zijn gebracht, detecteren, catalogiseren en voorspellen om het risico op botsingen te beperken.

Betekent dit dat het VK zijn deelname aan PEACE+ zal stopzetten?

De EU en het VK hebben zich er gezamenlijk toe verbonden door te gaan met de uitvoering van Peace+, het grensoverschrijdende programma van de EU dat zal blijven bijdragen tot een welvarender en stabielere samenleving in Noord-Ierland en de grensregio van Ierland (de graafschappen Cavan, Donegal Leitrim, Louth, Monaghan en Sligo).

Een systeem waarbij de lidstaten en geassocieerde landen samen met de Commissie het programma actief beheren, valt niet onder de overeenkomst, aangezien het programma onder gedeeld beheer valt.

Tijdens alle onderhandelingen hebben het Verenigd Koninkrijk, Ierland en de EU echter bevestigd dat zij vastbesloten zijn het PEACE+-programma uit te voeren. Op technisch niveau zijn reeds besprekingen begonnen over de wijze van uitvoering ervan.

Waarom zal het VK niet blijven deelnemen aan Erasmus?

Door de EU te verlaten, heeft het VK een einde gemaakt aan de mogelijkheid voor studenten uit de EU en het VK om van het Erasmus-uitwisselingsprogramma te profiteren.

Het Erasmus-programma staat open voor deelname van derde landen, onder de voorwaarden die zijn vastgesteld in het basisbesluit tot vaststelling van het programma. Een van die voorwaarden is, dat derde landen die toetreden tot Erasmus, volledig aan het programma deelnemen, om de synergieën tussen de verschillende onderdelen van het programma te garanderen.

Het Verenigd Koninkrijk verzocht om gedeeltelijke deelname aan het programma, waarin niet is voorzien in de basishandeling tot vaststelling van Erasmus. Het Verenigd Koninkrijk heeft toen besloten dat het niet wilde deelnemen aan Erasmus.

Dit betekent dat Britse deelnemers geen kans meer zullen hebben om van het programma te profiteren: in de periode 2014-2020 waren meer dan 7 300 Britse organisaties bij het programma betrokken. Het programma kwam ten goede aan meer dan 197 000 Britse deelnemers, waarvan meer dan 100 000 Britse studenten in het kader van het programma naar het buitenland gingen.

Waarom heeft u geen overeenstemming bereikt over voortzetting van de toegang tot het European Geostationary Navigation Overlay System (Egnos)?

Het Verenigd Koninkrijk was geïnteresseerd in een dienstenniveau-overeenkomst om toegang te krijgen tot de EGNOS-diensten, maar dit is op grond van de basishandeling tot vaststelling van het programma niet mogelijk: voor EGNOS voorziet de ontwerpverordening inzake het ruimtevaartprogramma alleen in volledige deelname, en het Verenigd Koninkrijk was niet geïnteresseerd in deze optie.

In het verleden heeft Egnos veiliger vliegtuiglandingen op 16 Britse luchthavens mogelijk gemaakt.

Waarom is het protocol tot oprichting van de associatie van het VK met EU-programma's nog niet afgerond?

Het protocol kan pas worden afgerond wanneer de basisbesluiten tot vaststelling van de desbetreffende programma's zijn vastgesteld, om ervoor te zorgen dat het protocol in overeenstemming is met die rechtsinstrumenten. Wanneer deze basishandelingen worden vastgesteld, zal het gespecialiseerd comité voor deelname aan programma's van de Unie, bestaande uit vertegenwoordigers van de EU en het VK, het protocol bespreken en goedkeuren. In een aan de overeenkomst gehechte gemeenschappelijke verklaring wordt de verwachte inhoud van het protocol vermeld.

GOVERNANCE

De overeenkomst omvat niet alleen een vrijhandelsovereenkomst die stoelt op verbintenissen om een gelijk speelveld te waarborgen, maar ook bepalingen over vervoer, energie, visserij, rechtshandhaving en justitiële samenwerking, gezondheidsbeveiliging, cyberveiligheid en sociale zekerheid. Daarom is een horizontaal institutioneel kader nodig om alle aspecten van de overeenkomst te regelen en te handhaven.

Waarom heeft u aangedrongen op één enkel governancekader?

De reikwijdte en complexiteit van de overeenkomst vragen om één duidelijk governancekader, waarin wordt uiteengezet hoe de uitvoering wordt uitgevoerd en gecontroleerd, en hoe de verbintenissen van de partijen worden gehandhaafd.

Op deze manier worden meervoudige parallelle structuren en extra bureaucratie vermeden en hebben bedrijven, consumenten en burgers in de EU en het VK rechtszekerheid over de toepasselijke

regels, evenals solide garanties voor naleving door de partijen.

Maakt dit de handels- en samenwerkingsovereenkomst niet zwaar en moeilijker uitvoerbaar?

Integendeel, de overeenkomst is zodanig ontworpen dat deze flexibel is en kan worden aangepast aan de specifieke behoeften die op verschillende gebieden van samenwerking kunnen ontstaan. De overkoepelende structuur ervan zal bijdragen tot de instandhouding van de betrekkingen tussen de EU en het VK op de lange termijn naarmate deze zich ontwikkelen, tot samenhang en transparantie leiden en overlappende procedures voorkomen, wat op zijn beurt zal zorgen voor een grondige tenuitvoerlegging in alle sectoren.

U heeft besloten twee overeenkomsten niet in de hoofdovereenkomst op te nemen: die over nucleaire veiligheid en die over informatiebeveiliging. Waarom heeft u deze uitgesloten van de hoofdovereenkomst?

Eén volledig afzonderlijke overeenkomst regelt de samenwerking tussen de EU en het VK op het gebied van nucleaire veiligheid en een andere overeenkomst over informatiebeveiliging is gekoppeld aan de hoofdovereenkomst om te zorgen voor dezelfde data voor de inwerkingtreding en beëindiging van de overeenkomsten. Overeenkomsten over nucleaire veiligheid staan gewoonlijk los van andere regelingen. Zij worden op een afzonderlijke Euratom-rechtsgrondslag gesloten en hoeven niet onder dezelfde governance- en handhavingsstructuren te vallen als andere gebieden die hun eigen robuuste structuur hebben.

Meer informatie over deze overeenkomsten is te vinden in de hoofdstukken Energie en Informatieveiligheid van dit document.

Welk orgaan zal toezicht houden op de tenuitvoerlegging van de ontwerp-handels- en samenwerkingsovereenkomst?

De EU en het VK zijn overeengekomen een gezamenlijk orgaan op te richten, de Partnerschapsraad genaamd, om de overeenkomst efficiënt te beheren.

De Partnerschapsraad wordt gezamenlijk voorgezeten door een lid van de Europese Commissie en een vertegenwoordiger van het VK op ministerieel niveau. Hij komt ten minste eenmaal per jaar bijeen, maar kan vaker bijeenkomen op verzoek van de EU of het VK. Elk besluit wordt genomen in onderlinge overeenstemming tussen de EU en het VK.

De Partnerschapsraad ziet toe op de verwezenlijking van de doelstellingen van de overeenkomst. De EU of het VK kan elke kwestie in verband met de uitvoering, toepassing en interpretatie van de overeenkomst aan de Partnerschapsraad voorleggen.

De Partnerschapsraad wordt bij zijn werkzaamheden bijgestaan door gespecialiseerde comités en op sommige gebieden door technische werkgroepen.

Duidelijke gehechtheid aan gemeenschappelijke waarden

Moderne internationale overeenkomsten doen meer dan alleen de economie versterken en banen scheppen. Zij zijn ook een middel om gemeenschappelijke waarden te bevorderen en de bescherming ervan te waarborgen.

In lijn met deze benadering hebben de EU en het VK afgesproken hun samenwerking uitdrukkelijk te baseren op gedeelde waarden zoals de bescherming van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden, de rechtsstaat, de strijd tegen klimaatverandering en de naleving van de Overeenkomst van Parijs.

U noemt de strijd tegen klimaatverandering een essentieel element. Wat betekent dit concreet?

Dit is de eerste keer dat de EU de strijd tegen klimaatverandering als "essentieel onderdeel" heeft opgenomen in een bilaterale overeenkomst met een derde land. Dit betekent bijvoorbeeld dat indien de EU of het VK zich terugtrekt uit de Overeenkomst van Parijs of maatregelen zou nemen die het doel ervan tenietdoen, de andere partij het recht zou hebben om de overeenkomst tussen de EU en

het VK geheel of gedeeltelijk op te schorten of zelfs te beëindigen.

Deze nieuwe clausule weerspiegelt een van de fundamentele verbintenissen van de Europese Commissie in het kader van de Europese Green Deal.

Door hun afspraak om de strijd tegen de klimaatverandering als essentieel onderdeel van de overeenkomst op te nemen, bevestigen de EU en het VK hun mondiale leiderschap op dit belangrijke punt en hopen zij het goede voorbeeld te geven voor toekomstige overeenkomsten.

Zal het VK als derde land kunnen blijven deelnemen aan regelgevende agentschappen van de EU?

Nee. Het VK verliest alle invloed op de governance van de EU. Dit geldt niet alleen voor de EU-instellingen, maar ook voor de agentschappen die zijn opgericht om de EU en haar lidstaten te ondersteunen bij de ontwikkeling en uitvoering van EU-regels. Een derde land dat deze regels en het toezicht daarop achter zich laat, kan niet langer deelnemen aan deze agentschappen. Dit geldt bijvoorbeeld voor het Europees Agentschap voor chemische stoffen, het Europees Agentschap voor de veiligheid van de luchtvaart, het Europees Geneesmiddelenbureau of de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid, om er maar een paar te noemen.

Welke rol speelt het Europees Parlement?

De overeenkomst stelt het Europees Parlement en het parlement van het Verenigd Koninkrijk in staat een gezamenlijke parlementaire vergadering op te richten om van gedachten te wisselen over de overeenkomst en aanbevelingen te doen aan de Partnerschapsraad.

Krijgt het maatschappelijk middenveld inspraak in de uitvoering van de overeenkomst?

De EU en het VK verbinden zich ertoe regelmatig maatschappelijke organisaties te raadplegen over de uitvoering van de overeenkomst. Dit is een belangrijke verbintenis in alle moderne internationale overeenkomsten waarover de EU onderhandelt.

Horizontaal geschillenbeslechtsmechanisme

De overeenkomst omvat een robuust mechanisme voor de beslechting van geschillen tussen de EU en het VK over de interpretatie of uitvoering van hun verbintenissen.

Dit mechanisme heeft betrekking op geschillen die ontstaan op enig economisch gebied, met inbegrip van verbintenissen inzake handel en een gelijk speelveld, alsmede de coördinatie van de sociale zekerheid, energie, vervoer of visserij.

De samenwerking op het gebied van rechtshandhaving en justitie heeft een eigen mechanisme om geschillen snel op te lossen (meer informatie vindt u in het desbetreffende hoofdstuk).

Wat gebeurt er precies in geval van een geschil?

De EU en het VK overleggen eerst te goeder trouw om een probleem op te lossen.

Indien meningsverschillen blijven bestaan, kan de klagende partij om de instelling van een onafhankelijk scheidsgerecht verzoeken. De partijen kiezen gezamenlijk drie arbiters, zo nodig op basis van vooraf overeengekomen lijsten van potentiële arbiters, en het scheidsgerecht moet binnen een bepaalde termijn een bindende uitspraak doen.

Is het Hof van Justitie bevoegd om uitspraak te doen over de geschillen in het kader van de overeenkomst?

Nee, geschillen tussen de partijen over de toepassing van de overeenkomst worden beslecht in het kader van het bij de overeenkomst ingestelde geschillenbeslechtsmechanisme, en niet door de gerechtelijk instanties van een van de partijen. De EU staat uiteraard onder toezicht van het Hof, ook wat betreft het sluiten en uitvoeren van internationale overeenkomsten.

Tenuitvoerlegging van de overeenkomst

De overeenkomst bevat mechanismen om ervoor te zorgen dat de uitspraak van het scheidsgerecht tijdig wordt nageleefd, teneinde de rechtszekerheid voor bedrijven, consumenten en burgers te maximaliseren.

Welke maatregelen kunnen worden genomen als een partij zich niet houdt aan de arbitrage-uitspraak?

Indien de naleving niet onmiddellijk of binnen een redelijke termijn wordt bereikt, kan de klagende partij haar eigen verplichtingen op evenredige wijze opschorten totdat de andere partij de uitspraak van het scheidsgerecht naleeft.

Dit omvat de opschorting van verplichtingen in alle economische gebieden, bijvoorbeeld door douanerechten op goederen te heffen indien de andere partij haar verplichtingen op het gebied van sociale zekerheid, vervoer of visserij blijft schenden. Dergelijke kruiselingse opschortingsmechanismen zijn een essentieel instrument om ervoor te zorgen dat beide partijen uiteindelijk al hun verbintenissen uit hoofde van de handels- en samenwerkingsovereenkomst nakomen.

Het gebruik van kruiselingse opschortingsmechanismen moet evenredig en passend zijn; het kan worden aangevochten voor een scheidsgerecht.

Zijn de maatregelen altijd dezelfde, ongeacht het soort geschil of in welke sector het zich voordoet?

Om rekening te houden met hun specifieke kenmerken, hebben sommige samenwerkingsgebieden ook hun eigen regelingen voor doeltreffende handhaving, die bijvoorbeeld herstelmaatregelen mogelijk maken, waaronder de snelle opschorting van verplichtingen door de andere partij in geval van inbreuken op een gelijk speelveld of visserijverbintenissen.

Hoe verhoudt dit akkoord zich tot het in januari 2020 gesloten terugtrekkingsakkoord?

Dit akkoord vervangt noch annuleert enig onderdeel van het terugtrekkingsakkoord.

Zo worden de rechten van burgers die na 1 januari 2021 door het terugtrekkingsakkoord worden beschermd en de toezeggingen van de EU en het VK in het Protocol betreffende Ierland en Noord-Ierland volledig gewaarborgd.

Territoriaal toepassingsgebied

De nieuwe overeenkomst is enerzijds van toepassing op het grondgebied van de lidstaten als omschreven in de EU-Verdragen, en anderzijds op het moederland van het Verenigd Koninkrijk. Dit betekent dat de overzeese landen en gebieden van beide partijen in beginsel niet onder de overeenkomst vallen.

Bij wijze van uitzondering is de overeenkomst van toepassing op de van de Kroon afhankelijke gebieden, namelijk Bailiwick of Guernsey, Bailiwick of Jersey en Isle of Man, maar alleen voor de handel in goederen en visserij.

Tot slot is de overeenkomst, conform het aan de onderhandelaar van de EU verleende onderhandelingsmandaat, niet van toepassing op Gibraltar en heeft zij evenmin gevolgen voor zijn grondgebied. Dit sluit niet uit dat in de toekomst een afzonderlijke overeenkomst tussen de EU en het VK met betrekking tot Gibraltar kan worden gesloten.

[1] Mits de Noord-Ierse wetgevende Assemblee vier jaar na het einde van de overgangperiode instemt met voortzetting van de toepassing van het protocol.

[2] Mits de Noord-Ierse wetgevende Assemblee vier jaar na het einde van de overgangperiode instemt met voortzetting van de toepassing van het protocol.

[3] Mits de Noord-Ierse wetgevende Assemblee vier jaar na het einde van de overgangperiode instemt met voortzetting van de toepassing van het protocol.

[4] https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/brexit_files/info_site/travelling_nl_3.pdf

[5] https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/notice_to_stakeholders_aviation_safety.pdf

[6] <https://www.easa.europa.eu/brexit>

[7] Vraagstukken in verband met het gedeeld beheer van de Kanaaltunnel worden voorwerp van bilaterale onderhandelingen tussen het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk, overeenkomstig de door de Unie op 21 oktober aan Frankrijk verleende machtiging. Tegelijkertijd heeft de Unie noodregelingen getroffen ingeval de bilaterale overeenkomst niet vóór het einde van de overgangperiode tot stand is gekomen.

[8] De waarde van de EU-11-aanlandingen uit de EEZ van het VK bedroeg gemiddeld 636,7 miljoen EUR per jaar in de periode 2015-2018; *Technisch verslag JRC: Fisheries Landings and Value of Catches from the UK EEZ by the EU Member States and by the UK from the EU27 and UK EEZs: 2015-2018*.

QANDA/20/2532

Contactpersoon voor de pers:

[Eric MAMER](#) (+32 2 299 40 73)

[Dana SPINANT](#) (+32 2 299 01 50)

[Daniel FERRIE](#) (+32 2 298 65 00)

Voor het publiek: [Europe Direct](#) per telefoon [00 800 67 89 10 11](#) of [e-mail](#)